

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องกรจำเป็น
พื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชน
ในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน
เพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ
ของคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง
ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐาน
ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน
ในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน
เพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ

ของ
คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

นายดวง อันทะไชย
ประธานคณะกรรมการ

นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

พลเอก ประสาท สุขเกษตร
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง

นายทรงเดช เสมอคำ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม

นายอน กาจกระโทก
เลขานุการคณะกรรมการ

นายเฉลา พวงมลัย
โฆษกคณะกรรมการ

นายพีระศักดิ์ พอจิต
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลเอก ู้ด เบื้องบน
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายวีระศักดิ์ พุทธะกุล
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน
กรรมการ

พลเอก สลีน ทองกัถ์
กรรมการ

นางสุนี จึงวิโรจน์
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร
กรรมการ

นายรณวฤทธิ์ ปรียฉัตรตระกูล
กรรมการ

(สำเนา)
บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา
ที่ สว.๐๐๑๙.๑๙/ (ร ๓) วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๗
เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียน
โรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ
การบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๙) ซึ่งคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา เป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาขอหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาการศึกษา ในทุกระดับและทุกรูปแบบของชาติ แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ ของกระทรวงศึกษาธิการ การให้บริการทางการศึกษาสำหรับประชาชน โดยคำนึงถึงความเป็นมาตรฐาน เป็นธรรมและทั่วถึง เน้นความเป็นเลิศทางปัญญา วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นไทย บนพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่ และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายตวง อันทะไชย	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ประสาท สุขเกษตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายทรงเดช เสมอคำ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายออน กาจกระโทก	เลขานุการคณะกรรมการ
๖. นายเฉลา พวงมาลัย	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายพีระศักดิ์ พอจิต	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. พลเอก อู๊ด เบื้องบน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายวีระศักดิ์ พุทธะกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. พลเอก สสิน ทองภักดี	กรรมการ
๑๑. นางสุนี จึงวิโรจน์	กรรมการ
๑๒. นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน	กรรมการ
๑๓. รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร	กรรมการ
๑๔. นายรณวริทธิ์ ปริยฉัตรตระกูล	กรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาและจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ” เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

(ลงชื่อ) ตวง อันทะไชย

(นายตวง อันทะไชย)

ประธานคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

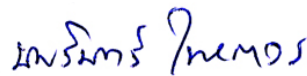
สำเนาถูกต้อง

(นางอำพรธนี ปินตาวงศ์)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

สำเนาถูกต้อง

(นายนพรินทร์ ไทยถาวร)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการศึกษา

สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๑๗ - ๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : edu.senateth@gmail.com

สิทธิชัย พิมพ์

อำพรธนี/เจตจำนงค์ ทาน

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง
“ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชน
ในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาค
และลดความเหลื่อมล้ำ”
ของคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันอังคารที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๙) ซึ่งคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา เป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาขอโทษหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาการศึกษา ในทุกระดับและทุกระดับของชาติ แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ ของกระทรวงศึกษาธิการ การให้บริการทางการศึกษาสำหรับประชาชน โดยคำนึงถึงความเป็นมาตรฐาน เป็นธรรมและทั่วถึง เน้นความเป็นเลิศทางปัญญา วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นไทย บนพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่ และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาค และลดความเหลื่อมล้ำ” เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ซึ่งปรากฏผล ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

- คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริม การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาเอกชน ตามคำสั่งที่ ๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ ประกอบด้วย

(๑) นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๒) พลเอก สสิน ทองภักดี	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๓) นายชาญ คำภีระแปง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๔) นายวิษณุ สदानนท์ชัย	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๕) นายสิริวิชัย สำนักสกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๖) นายบรรจง ศรีตะ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๗) นายถวิล มนตรี	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๘) นายวิชิต กลัดสุข	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๙) นางวัชรี ปรัชญานุสรณ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๑๐) นายรณภฤต ยอดศิริ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

(ข)

(๑๑) นายติเรก งามรุ่งโรจน์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๑๒) นายยศภักดิ์ จรัสศุภชยา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๑๓) นางลักษณา พรหมพล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๑๔) นางสาวณัฐพร อ้วนล้ำ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
(๑๕) นายเบญจพล พาลี	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๑. นายอน กาจกระโทก	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายรณวริทธิ์ ปริยฉัตรตระกูล	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. นายชล่ำ อรรถธรรม	อนุกรรมการ
๔. นายกฤตชัย อรุณรัตน์	อนุกรรมการ
๕. นายสงกรานต์ จันทน์น้อย	อนุกรรมการ
๖. นายประสิทธิ์ จันทร์ดา	อนุกรรมการ
๗. นางสาวณัชชารีย์ โรจน์บุญยฤทธิ	อนุกรรมการ
๘. นายจรรยาพงษ์ จีระมะกร	อนุกรรมการ
๙. นายศุภเสฏฐ์ คณากุล	อนุกรรมการ
๑๐. นายทวิศักดิ์ เทียงธรรม	อนุกรรมการ
๑๑. นางสาวณัฐริกา ลีเมเฉลิม	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒. นางปาริชาติ ปรียาโชติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. พิจารณาศึกษา ติดตาม และวิเคราะห์ระบบ แนวทางและการบริหารจัดการการศึกษา นอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาเอกชนในส่วนของการจัดการศึกษาในระดับ ขั้นพื้นฐาน ศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิรูป การพัฒนาและแก้ไข ปัญหาอันนำไปสู่การวางระบบ แนวทางและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มาตรฐาน และคุณภาพที่ดี

๒. พิจารณาศึกษา ติดตาม และวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาเอกชนในส่วนของการจัดการศึกษา ในระดับขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา และข้อเสนอแนะเสนอต่อรัฐบาลสำหรับ ใช้เป็นแนวทางการดำเนินการและแก้ปัญหาต่อไป

๓. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน ต่อคณะกรรมการ

(ค)

ต่อมาคณะกรรมการฯ ได้มีคำสั่งที่ ๑๓/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ แต่งตั้ง
คณะทำงานเพื่อพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ประกอบด้วย

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑. นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ	ประธานที่ปรึกษา
๒. พลเอก ประสาท สุขเกษตร	ที่ปรึกษา
๓. นายพีรศักดิ์ รัตนะ	ที่ปรึกษา
๔. นายประพัทธ์ รัตนอรุณ	ที่ปรึกษา
๕. นายชาร์รียท์ สีอนิ	ที่ปรึกษา
๖. นางอรทัย เกิดภิบาล	ที่ปรึกษา
๗. นางอัจฉรา ศรีพันธ์	ที่ปรึกษา

คณะทำงาน

๑. นายออน กาจกระโทก	ประธานคณะทำงาน
๒. นายชล่ำ อรรถธรรม	รองประธานคณะทำงาน
๓. นายสงกรานต์ จันทน์น้อย	คณะทำงาน
๔. นายศุภเสฏฐ์ คณากุล	คณะทำงาน
๕. นายนิวัฒน์ แสงวิสุทธิ	คณะทำงาน
๖. นายพนัส บุญวัฒนสุนทร	คณะทำงาน
๗. นางสาวสุชาดา สภาพงศ์	คณะทำงาน
๘. นายณัฐวุฒิ ภารพบ	คณะทำงาน
๙. นายบัณฑิต ครุฑทางคะ	คณะทำงาน
๑๐. นายจาริน สุขลิ้ม	คณะทำงาน
๑๑. นายสุเทพ บุญฤทธิรักษา	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวนิตยา สก๊อต	คณะทำงาน
๑๓. นางสาวกฤษ ไวยากรณ์	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวปติวรรตา ผ่องสุวรรณ	คณะทำงาน
๑๕. นายอมร ชัยวิเชียร	คณะทำงาน
๑๖. นางจิโรบล เคาภูเขียว	คณะทำงาน
๑๗. นายปกรณ์ชาติ ประสพ	คณะทำงาน
๑๘. นายกมลเทพ ชังชู	คณะทำงาน
๑๙. นายธีรสิทธิ์ สวัสดิ์	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวขจรวรรณ ภู่อจรร	คณะทำงาน
๒๑. นางสาวมรกต วัฒนศักดิ์	คณะทำงาน
๒๒. นายอักษรศาสตร์ ฝ่ายกลาง	คณะทำงาน
๒๓. นางสาวจิตระแก้ว พงษ์ไชย	คณะทำงาน

๒๔. นายณรงค์เดช บุญสาข	คณะทำงาน
๒๕. นายชโนทัย เจริญเนื่อง	คณะทำงาน
๒๖. นายกิตติพงษ์ สุวรรณเทน	คณะทำงาน
๒๗. นางปาริชาติ ปรียาโชติ	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๘. นางปรานีย์ คุณธรรมดี	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๙. นางสาววิรงรอง บัวจันทร์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นางสุภาภักดิ์ ขุนทิพย์มาก	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นางสาวอัญชิสสา เครือฟ้า	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

๒. สรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าเพื่อจัดเตรียมทำรายงานการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

โดยให้คณะทำงานนี้มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. พิจารณาศึกษาข้อมูล อำนาจ หน้าที่ และสภาพปัจจุบันปัญหาของการจัดโครงสร้างการบริหารงาน การมัธยมศึกษา ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อขับเคลื่อนภารกิจจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน

๒. พิจารณาศึกษาแนวทางการดำเนินงานยกระดับการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในศตวรรษที่ ๒๑ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันและอนาคต

๓. สรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้า เพื่อจัดเตรียมทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เสนอต่อคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ต่อไป

จากนั้น ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อยกระดับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ให้เป็น “กรมส่งเสริมการเรียนรู้” มีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ วรรคสาม ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๔) ที่ประชุมคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖ จึงได้มีมติปรับเปลี่ยนชื่อจากคณะอนุกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาเอกชน เป็น คณะอนุกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ และการศึกษาเอกชน ตามคำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ การประชุม

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ และการศึกษาเอกชน และคณะทำงาน เพื่อพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานและพิจารณาผลการศึกษา จำนวน ๑๖ ครั้ง ดังนี้

- การประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๕ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๕
- การประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๕ วันพฤหัสบดีที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๕
- การประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๕ วันพฤหัสบดีที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๕
- การประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๖๕ วันพุธที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕
- การประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๕ วันพุธที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
- การประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๕ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
- การประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๕ วันพฤหัสบดีที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๕
- การประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๖
- การประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ วันพฤหัสบดีที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
- การประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๖ วันพฤหัสบดีที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๖
- การประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๖ วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖
- การประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖
- การประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖
- การประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๖
- การประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๖ วันศุกร์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๖
- การประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖

๒.๒ การเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ได้แก่

- ๑) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
- ๒) กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- ๓) สำนักงบประมาณ
- ๔) กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
- ๕) กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ๖) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ๗) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ๘) สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

๒.๓ การเดินทางไปศึกษาดูงาน จำนวน ๖ ครั้ง ดังนี้

- ๑) วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ณ โรงเรียนวุฒินันท์ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โรงเรียนบ้านมาตาพุฒ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง และโรงเรียนอนุบาลรักภาษา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

๒) วันศุกร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ โรงเรียนสว่างรัตนพิทยาศึกษา
อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

๓) วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนวัดศิริมงคล อำเภอเมือง
โรงเรียนบ้านแพ้ววิทยา (ที่ตั้ง) อำเภอบ้านแพ้ว และโรงเรียนทานตะวันไตรภาษา จังหวัดสมุทรสาคร

๔) วันพุธที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนปริบูรณ์วิทยา อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

๕) วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนวัดนานอน อำเภอเมือง
จังหวัดตรัง โรงเรียนอัมพวันวิทยา อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง และ วันศุกร์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์
๒๕๖๖ ณ โรงเรียนพรศิริกุล อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

๖) วันจันทร์ที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนอนุบาลน้องหญิง อำเภอ
ตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

๒.๔ การจัดประชุมเสวนา จำนวน ๑ ครั้ง

วันศุกร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ คณะอนุกรรมการจัดประชุมเสวนา
เรื่อง “ความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนอาหารกลางวัน
เพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ” ณ ห้องประชุมหมายเลข ๔๐๒ – ๔๐๓ อาคารรัฐสภา
และระบบออนไลน์ โดยมีผู้เข้าร่วมการเสวนา ณ อาคารรัฐสภา จำนวน ๑๕๐ คน เข้าร่วมเสวนา
ผ่านระบบออนไลน์ จำนวน ๓๐๐ คน และรับชมทาง Facebook Live ของสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

๒.๕ การพิจารณาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติ/กฎหมาย

- ๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- ๒) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- ๓) พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๔

นโยบายที่เกี่ยวข้อง

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ : ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต
- ๓) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไข
เพิ่มเติม) ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้
- ๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
- ๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙
- ๖) ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมเอกชน เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และ
เงื่อนไขการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันของนักเรียน พ.ศ. ๒๕๖๖

(ช)

๓. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการการได้พิจารณาการศึกษา เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน เพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ” โดยได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้และการศึกษาเอกชน และคณะทำงานเพื่อพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พิจารณาศึกษา โดยแบ่งออกเป็น ๔ บท ดังนี้

บทที่ ๑ บทนำ

บทที่ ๒ กฎหมาย นโยบาย หลักการ แนวคิดด้านการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓ สถานการณ์ และสภาพปัญหาปัจจุบัน

บทที่ ๔ สรุปผลการพิจารณาศึกษา และข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

คณะกรรมการการได้มีมติเห็นชอบรายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน เพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ” ซึ่งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้และการศึกษาเอกชน และคณะทำงาน ได้ดำเนินการจัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น คณะกรรมการจึงขอนำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาดังกล่าวพร้อมข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ตามรายงานทำยนี้เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณาหากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษา รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการแล้ว ขอให้โปรดแจ้งไปยังรัฐบาล คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการตามความเห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

(นายอนัน กาจระโทก)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

บทสรุปผู้บริหาร

การจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เนื่องจากปัจจุบันนักเรียนโรงเรียนเอกชนยังไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่แก่นักเรียนทุกคน เช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเด็กไทยทุกคนควรได้รับตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญอย่างเท่าเทียมกันและสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child - CRC) ซึ่งให้ความสำคัญแก่เด็กทุกคนเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในด้านเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง สังคม ทรัพย์สิน หรือสถานะอื่น ๆ ของเด็ก หรือบิดามารดาหรือผู้ปกครองทางกฎหมาย และการดำเนินการทั้งหลายต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก เพื่อให้เด็กมีสิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด และการพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม ผลการศึกษาพบว่า

๑. การบริหารจัดการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนประสบปัญหาในการดำเนินการเนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐอย่างเพียงพอ เนื่องจากนักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันเฉพาะกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนเอกชน การกุศล นักเรียนทุนโภชนาการ และนักเรียนยากจนขาดแคลน ในขณะที่นักเรียนในโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคน รวมถึงเด็กนักเรียนต่างด้าวที่เรียนอยู่ในโรงเรียนดังกล่าว

๒. จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) และการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวันจากโรงเรียนเอกชน ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่า โรงเรียนเอกชน ผู้ปกครอง และนักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการจำเป็นที่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันจากรัฐ เพื่อให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนซึ่งเป็นเด็กไทยได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน มีสุขพละนามัยที่ดี ได้รับสารอาหารเพียงพอและสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งยังช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครอง และช่วยแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการอาหารกลางวันในโรงเรียนเอกชน หากรัฐให้การสนับสนุนงบประมาณดังกล่าว โรงเรียนเอกชนจะสามารถนำเงินส่วนที่ต้องนำไปสมทบเพื่อบริหารจัดการอาหารกลางวันให้แก่แก่นักเรียน ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดซื้อสื่อการเรียนการสอน และเสริมทักษะด้านอื่นให้กับนักเรียนเพิ่มขึ้น นับเป็นการช่วยสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับเด็กไทยที่เรียนในโรงเรียนเอกชนด้วย

๓. จากผลการศึกษามีความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกันว่า การสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน ควรกำหนดแนวทางในการดำเนินการไว้ ๓ แนวทาง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีความยืดหยุ่น และสามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักเรียนและผู้ปกครองในโรงเรียนเอกชนได้ ดังต่อไปนี้

(๑) นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

(๒) นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคนแล้ว หากผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนเอกชนใดมีความประสงค์ให้โรงเรียนจัดบริการอาหารที่มีมาตรฐานสูงกว่างบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ โรงเรียนเอกชนสามารถระดมทรัพยากรเพิ่มเติมได้ เช่น ค่าอาหารเข้าค่าอาหารว่าง เป็นต้น

(๓) นักเรียนโรงเรียนเอกชนไม่ขอรับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน (ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อตกลงของผู้ปกครอง หรือคณะกรรมการสถานศึกษา) เช่น โรงเรียนนานาชาติ เป็นต้น

จากการลงพื้นที่ศึกษาดูงานการบริหารจัดการอาหารกลางวันในโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า โรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนทุกคน ดำเนินการจัดอาหารกลางวันโดยใช้ระบบการติดตามประเมินผลทางด้านโภชนาการตามโปรแกรม Thai School Lunch ซึ่งโรงเรียนสามารถบริหารจัดการอาหารกลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักโภชนาการ และเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน รวมทั้งมีการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียน และให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะได้ หากนักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนทุกคน โรงเรียนเอกชนควรนำระบบการติดตามประเมินผลทางด้านโภชนาการตามโปรแกรม Thai School Lunch มาใช้ในการบริหารจัดการอาหารกลางวันเช่นเดียวกัน

ดังนั้น เพื่อให้ นักเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับก่อนชั้น ประถมศึกษาถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้รับการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันทุกคน เช่นเดียวกับนักเรียนในสถานศึกษาของภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และสอดคล้องกับหลักการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้เด็กนักเรียนทุกคนตั้งแต่เด็กเล็ก เด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันเต็มร้อยละ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ เห็นควรเสนอให้กระทรวงศึกษาธิการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนในระดับก่อนชั้นประถมศึกษาและระดับชั้นประถมศึกษาทุกคน โดยคำนวณงบประมาณตามอัตรา และตามขนาดของโรงเรียน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับก่อนชั้นประถมศึกษา – ระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป

คำนำ

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ และการศึกษาเอกชน ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานด้านการศึกษาแล้วพบว่า โรงเรียนเอกชนประสบปัญหาในการบริหารจัดการอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนโรงเรียนเอกชน เนื่องจากนักเรียนระดับชั้นก่อนประถมศึกษาถึงระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนที่ขอรับเงินอุดหนุน ได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันคิดเป็นร้อยละ ๓๔ ของนักเรียนในโรงเรียนที่ขอรับเงินอุดหนุนทั้งหมด โดยจัดสรรให้เฉพาะนักเรียนในโรงเรียนการกุศลทุกคน นักเรียนที่ประสบภาวะทุพโภชนาการ และนักเรียนยากจนขาดแคลน ในขณะที่นักเรียนในโรงเรียนของรัฐและท้องถิ่น รวมถึงนักเรียนต่างด้าวในโรงเรียนดังกล่าว ได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคน การอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เด็กไทยสามารถเข้าถึงทรัพยากรหรือการบริการของรัฐได้อย่างเสมอภาคกัน รวมทั้งการช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองและนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเอกชน จึงมีความจำเป็นในการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการสนับสนุนอาหารกลางวันเช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการฯ จึงได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำเสนอคณะอนุกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ และการศึกษาเอกชน ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา เพื่อให้หน่วยงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

คณะกรรมการฯ คาดหวังว่าการศึกษาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษาของรัฐให้แก่ นักเรียนในโรงเรียนเอกชน รวมทั้งการนำไปใช้เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนวทางการอุดหนุนที่จะดำเนินการในโอกาสต่อไป

คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

มกราคม ๒๕๖๗

นายอน กาจกระโทก

ประธานคณะอนุกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ และการศึกษาเอกชน
ในฐานะประธานคณะทำงานเพื่อพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(๑)-(๒)
คำนำ	๓
สารบัญ	๕
สารบัญตาราง	๓๘-๔๓
สารบัญภาพ	๕๑-๕๘
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมา	๒
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๒
๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา	๒
๑.๔ วิธีการดำเนินการศึกษา	๒
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะ	๓-๔
บทที่ ๒ กฎหมาย นโยบาย หลักการ แนวคิดและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	๕
๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐	๕
๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐	๕
๒.๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๖
๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓	๖
๒.๕ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒	๖
๒.๖ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙	๖
๒.๗ พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐	๖
๒.๘ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมเอกชน เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันของนักเรียน พ.ศ. ๒๕๖๖	๗
๒.๙ สภาพปัจจุบันและปัญหา การดำเนินงานที่ผ่านมา	๘-๑๘
บทที่ ๓ ผลการศึกษา	๑๙
๓.๑ ผลการศึกษาเอกสารด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและเชิงพรรณนา	๑๙-๒๐
๓.๒ ผลการสนทนากลุ่ม	๒๑-๒๗
๓.๓ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก	๒๗-๓๘
๓.๔ ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวัน	๓๘-๔๓

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ ๔	สรุปและข้อเสนอแนะ	๔๕
	๔.๑ สรุป	๔๖
	๔.๒ ข้อเสนอแนะ	๔๖
บรรณานุกรม		๔๗
ภาคผนวก		๔๙ - ๕๘

สารบัญตาราง

ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวัน
(Google Form)

ตารางที่	หน้า
๑ ประเภทโรงเรียน	๓๘
๒ ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวัน	๓๘
๓ วิธีการบริหารจัดการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุน ในกรณีที่โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนไม่ครบทุกคน	๓๙
๔ ปัญหาในการบริหารจัดการในกรณีที่นักเรียนในโรงเรียนได้รับเงินอุดหนุน ค่าอาหารกลางวันไม่ครบทุกคน	๓๙
๕ ปัญหาต่อการบริหารจัดการอาหารกลางวันในโรงเรียนเอกชน	๔๐
๖ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของโรงเรียนเอกชน	๔๐
๗ การรับประทานอาหารของนักเรียน	๔๑-๔๒
๘ การรับประทานอาหารของบุตรหลาน	๔๒
๙ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครอง	๔๓

สารบัญญภาพ

ประมวลภาพการเดินทางลงพื้นที่ศึกษาดูงานและประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเสวนา ภาพที่	หน้า
๑ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ณ โรงเรียนรักภาษา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	๕๑
๒ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ โรงเรียนสว่างรัตนพิทยาศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี	๕๒
๓ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนบ้านแพ้ววิทยา (ที่ตั้ง) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	๕๓
๔ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนบริบูรณ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๕๔
๕ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนพรศิริกุล อำเภอเมือง จังหวัดตรัง	๕๕
๖ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนอนุบาลน้องหญิง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี	๕๖-๕๗
๗ การเสวนาเรื่อง “ความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงิน อุดหนุนอาหารกลางวัน เพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ” เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา และระบบออนไลน์	๕๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลที่ผ่านมามีความสำคัญกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเด็กไทย ซึ่งนอกจากแนวนโยบายแห่งรัฐที่กำหนดให้รัฐเป็นผู้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเด็กไทยทุกคน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายโดยทุกรัฐบาลที่ผ่านมามีกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเด็กไทยอย่างมีคุณภาพตามความต้องการของผู้เรียนควบคู่กันไปกับการจัดการศึกษาของภาครัฐ

ในปี ๒๕๔๔ รัฐบาลได้ถ่ายโอนภารกิจโครงการอาหารกลางวันจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยกระทรวงมหาดไทย จัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้กับเด็กเล็กระดับชั้นอนุบาล ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบนพื้นที่ราบสูง) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (ศูนย์เลี้ยงเด็ก) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งและรับถ่ายโอน) ทั้งนี้ การอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนยังคง อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการโดยไม่มีแผนการถ่ายโอนภารกิจ

การอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนในปัจจุบันยังมีหลักการสำคัญบางประการที่จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุง เพื่อเสริมสร้างคนไทยให้มีสุขภาพที่ดีตลอดช่วงชีวิต ช่วยสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำของเด็กไทยในการเข้าถึงทรัพยากรหรือการบริการของรัฐ รวมทั้งการช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองและนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนเอกชนจึงมีความจำเป็นในการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อให้ นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการสนับสนุนอาหารกลางวันเช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

๑.๒.๒ เพื่อจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ เสนอคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ จะครอบคลุมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล ๑ - อนุบาล ๓) ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖

๑.๔ วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนครั้งนี้ กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

๑.๔.๑ ศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แผนการศึกษาแห่งชาติ

๑.๔.๒ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยการลงพื้นที่เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนเอกชนรวมถึงความต้องการจำเป็นของโรงเรียนเอกชน ผู้ปกครอง และนักเรียน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเอกชนให้ได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ

๑.๔.๓ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) โรงเรียนเอกชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนเอกชน เพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนเอกชนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดสระบุรี จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดตรัง จังหวัดอุบลราชธานี

๑.๔.๔ การสำรวจความคิดเห็นของโรงเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนเอกชน (Google Form) เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการขอรับการสนับสนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน

๑.๔.๕ ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการศึกษาและจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกต ตลอดจนจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเพื่อเสนอต่อวุฒิสภา และหน่วยงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ได้รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ

๑.๕.๒ นักเรียนโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในโรงเรียนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล ๑ - อนุบาล ๓) ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ได้รับการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันทุกคน และมีสุขภาพอนามัยที่ดีได้รับสารอาหารเพียงพอและสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่

๑.๕.๓ ช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาให้กับผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนเอกชนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล ส่งผลให้นักเรียนทุกสังกัดสามารถเข้าถึงทรัพยากรของรัฐได้อย่างเท่าเทียมกัน ถือเป็น การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากรของภาครัฐ

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะ

“เงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวัน” หมายถึง การที่รัฐจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีในรูปของ “เงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวัน” ให้โรงเรียนเอกชนนำไปเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับจัดทำหรือจัดหาอาหารกลางวันให้กับนักเรียนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา และระดับชั้นประถมศึกษาที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเอกชนตามจำนวนนักเรียนที่มีอยู่จริง

“ความเสมอภาค” หมายถึง การที่ทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงโอกาส และได้รับผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับอย่างเท่าเทียมกัน

“ความเหลื่อมล้ำ” หมายถึง ความต่างกัน ความไม่เสมอกัน หรือความไม่เท่าเทียมกัน ระหว่างปัจเจกบุคคล ระหว่างกลุ่ม หรือระหว่างประเทศ ความเหลื่อมล้ำอาจมีหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

“โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา” หมายถึง โรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“โรงเรียนเอกชนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล” หมายถึง โรงเรียนเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาเมื่อรวมกับเงินอุดหนุนรายบุคคลแล้วไม่เกินอัตราค่าใช้จ่ายรายบุคคลสำหรับนักเรียนภาครัฐในแต่ละระดับ

“โรงเรียนการกุศล” หมายถึง โรงเรียนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคลอัตราร้อยละ ๑๐๐ อาทิ โรงเรียนที่สำนักพระราชวังเป็นผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ โรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนการศึกษาพิเศษ

“ทุพโภชนาการ” หมายถึง นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา ซึ่งมีน้ำหนักและส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

“ขาดแคลน” หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน หรือได้รับประทานไม่ครบทุกวัน และผู้ปกครองไม่สามารถบริการได้ ทั้งนี้ ไม่รวมนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ

“กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา” หมายถึง กองทุน ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายสำหรับการสนับสนุนและช่วยเหลือ ภาวะโภชนาการของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนเพื่อดำเนินโครงการ

“คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง หน่วยงาน ที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อทำหน้าที่กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง รวมถึงการจัดสรรสัดส่วนภาษี และอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

บทที่ ๒

กฎหมาย นโยบาย หลักการ แนวคิดและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

รายงานการพิจารณาการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๖๐)

มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา แห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการ ตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญ ได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการ ศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่าย ในการศึกษาตามความถนัดของตน

ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณ ให้แก่กองทุนหรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษี รวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนด ให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๖๑)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ตีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมในการเข้าถึงบริการ สาธารณสุขและการศึกษา เน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน จัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ

๒.๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๑) ประเด็นพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ข้อที่ ๒) และแผนย่อย ๓.๒ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย เพื่อพัฒนาสุขภาพอนามัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยและการเตรียมทักษะการอยู่ในสังคมให้มีพัฒนาการอย่างรอบด้าน

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต เป้าหมายที่ ๑ คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๘ เมื่อสิ้นสุดแผน กลยุทธ์ที่ ๑ คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี โดยการเตรียมความพร้อมพ่อแม่ผู้ปกครอง พัฒนาครู และผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีความรู้ และทักษะการดูแลที่เพียงพอ ยกกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐาน และจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานเพื่อให้เป็นกลไกการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ

๒.๕ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๔๒)

มาตรา ๔๖ รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

มาตรา ๖๐ รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาในฐานที่มีความสำคัญสูงสุด ต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้ ๑) จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และการศึกษาระดับพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน

๒.๖ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

มุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

๒.๗ พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๓๒ การกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่นของโรงเรียนในระบบให้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการจัดการการศึกษา ค่าตอบแทนครูที่มีความรู้และความสามารถที่ดี และค่าใช้จ่ายอื่นซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายในการขยายกิจการและผลตอบแทน

ผลตอบแทนตามวรรคหนึ่งต้องไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

ค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่นตามวรรคหนึ่งให้ประกาศไว้ในที่เปิดเผยในโรงเรียนในระบบ และโรงเรียนในระบบจะเรียกเก็บเงินอื่นใดจากผู้ปกครองหรือนักเรียนนอกจากที่กำหนดตามวรรคหนึ่งไม่ได้

มาตรา ๓๕ โรงเรียนในระบบใดไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาหรือเรียกเก็บ ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่ำกว่าอัตราที่พึงเรียกเก็บตามที่คำนวณได้ตามมาตรา ๓๒ เพราะเหตุเป็นโรงเรียนการกุศลหรือเพื่อให้ผู้ยากไร้ได้รับการศึกษา ให้กระทรวงศึกษาธิการอุดหนุนทางการเงินและให้ความช่วยเหลือด้านอื่น เพื่อให้โรงเรียนในระบบดังกล่าวสามารถดำเนินการต่อไปได้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

๒.๘ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมเอกชน เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการอุดหนุน เป็นค่าอาหารกลางวันของนักเรียน พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“อาหารกลางวัน” หมายความว่า อาหารที่โรงเรียนจัดทำหรือจัดหาให้นักเรียนรับประทาน ในมือกลางวัน

“เงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน” หมายความว่า เงินอุดหนุนที่รัฐจ่ายให้แก่โรงเรียน เป็นค่าอาหารกลางวันตามจำนวนนักเรียนที่มีสิทธิได้รับการอุดหนุนและตามงบประมาณที่ได้รับ

“แผนบริหารจัดการอาหารกลางวัน” หมายความว่า แผนบริหารจัดการเพื่อดำเนินการ จัดทำ หรือจัดหา และแจกจ่ายอาหารกลางวันให้แก่นักเรียน โดยให้มีสารอาหารที่ครบถ้วนและมีปริมาณ ที่เหมาะสม ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหาร

“นักเรียนทุพโภชนาการ” หมายความว่า นักเรียนที่มีน้ำหนักและส่วนสูงไม่เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐาน ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

“นักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวัน” หมายความว่า นักเรียนที่มีฐานะยากจน หรือไม่มีเงิน ค่าอาหารกลางวัน

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้รับใบอนุญาต

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนหรือผู้ที่เลขาธิการ คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมอบหมาย

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารโรงเรียน

“สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด” หมายความว่า สำนักงานการศึกษาเอกชนในจังหวัด ปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา

“สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด” หมายความว่า สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่ ยกเว้นกรุงเทพมหานคร

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ข้อ ๕ โรงเรียนที่มีสิทธิขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันต้องเป็นโรงเรียนในระบบ ที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นโรงเรียนการกุศล หรือเป็นโรงเรียนสามัญศึกษาทั่วไปที่ได้รับเงินอุดหนุน รายบุคคล

(๒) ไม่เป็นโรงเรียนการศึกษาพิเศษที่ได้รับเงินอุดหนุนรายบุคคลในอัตรานักเรียนพิการ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชน เป็นเงินอุดหนุนรายบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๖ นักเรียนที่มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันต้องมีคุณสมบัติ และไม่มี ลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนรายบุคคลในระดับชั้นก่อนประถมศึกษาถึงระดับ ชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนตามข้อ ๕

(๒) เป็นนักเรียนที่ลงทะเบียนและเรียนอยู่จริงโดยถูกต้องตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือตราสารจัดตั้ง

(ก) เป็นนักเรียนในโรงเรียนสามัญศึกษาทั่วไปที่มีปัญหาทุพโภชนาการหรือขาดแคลนอาหารกลางวัน

(ข) ไม่เป็นนักเรียนพิการที่ได้รับเงินอุดหนุนรายบุคคลในอัตรานักเรียนพิการตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเป็นเงินอุดหนุน รายบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๗ อัตรารายเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน ให้กำหนดตามขนาดของโรงเรียน ตามจำนวนนักเรียนระดับชั้นก่อนประถมศึกษาถึงระดับชั้นประถมศึกษาที่ได้รับเงินอุดหนุนรายบุคคล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ของปีที่ขอเบิก ดังต่อไปนี้

(๑) โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน ๔๐ คน ให้ได้รับอัตราอุดหนุน ๓๖ บาท ต่อนักเรียน ๑ คน ต่อวัน

(๒) โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน ๑๐๐ คน ให้ได้รับอัตราอุดหนุน ๒๗ บาท ต่อนักเรียน ๑ คน ต่อวัน

(๓) โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน ให้ได้รับอัตราอุดหนุน ๒๔ บาท ต่อนักเรียน ๑ คน ต่อวัน

(๔) โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๑ คนขึ้นไป ให้ได้รับอัตราอุดหนุน ๒๒ บาท ต่อนักเรียน ๑ คน ต่อวัน

๒.๙ สภาพปัจจุบันและปัญหา การดำเนินงานที่ผ่านมา

โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในระบบหรือโรงเรียนนอกระบบที่มีใช่เป็นสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำแนกได้ดังต่อไปนี้

๑) โรงเรียนในระบบ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยกำหนดจุดมุ่งหมายวิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมิน ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน แบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๒)

(๑) **ประเภทสามัญศึกษา** หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในระดับต่างๆ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา (เตรียมอนุบาล อนุบาล) ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย)

(๒) **ประเภทนานาชาติ** หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรต่างประเทศหรือหลักสูตรต่างประเทศที่ปรับรายละเอียดเนื้อหาวิชาใหม่ หรือหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเองที่ไม่ใช่หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และไม่ขัดต่อศีลธรรมและความมั่นคงของประเทศ

(๓) **ประเภทอาชีวศึกษา** หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๙) ปัจจุบันอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ทั้งนี้ โรงเรียนประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษา ให้รวมถึงโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในลักษณะโรงเรียนการกุศล โรงเรียนการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๓)

๒) โรงเรียนนอกระบบ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ ๑) ประเภทสอนศาสนา ๒) ประเภทศิลปะและกีฬา ๓) ประเภทวิชาชีพ ๔) ประเภททกวติวิชา และ ๕) ประเภทสร้างเสริมทักษะชีวิต

นอกจากนี้ โรงเรียนนอกระบบยังรวมถึง **สถาบันศึกษาปอเนาะ** ซึ่งเป็นปอเนาะที่ได้รับการจดทะเบียนอนุญาตให้จัดตั้งเป็นสถาบันศึกษาปอเนาะที่ไม่ประสงค์จะจัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กำหนดสอนเฉพาะศาสนาอิสลาม การจัดการเรียนการสอนเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่มีหลักสูตรเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นการอ่านการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน และวิชาภาษาอาหรับ ไม่มีระบบชั้นเรียน ไม่กำหนดเวลาเรียนที่แน่นอน จะใช้เวลาเรียนเท่าใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้เรียนและการประเมินผลของโต๊ะครู ปัจจุบันรัฐบาลได้ส่งเสริมสถาบันศึกษาปอเนาะเหล่านี้เป็นสถาบันสังคมเพื่อการเรียนการสอนตามหลักศาสนาอิสลามให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามวัฒนธรรมอิสลามและความต้องการของชุมชน และรวมถึง **ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)** ซึ่งเป็นสถานที่อบรมเด็กเล็กคู่กับมัสยิด เปิดสอนวันเสาร์ - อาทิตย์ หรือช่วงเย็นของวันธรรมดา (ยกเว้นวันศุกร์ ซึ่งเป็นวันหยุดศาสนาอิสลาม) การจัดการเรียนการสอนใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาฟัรฎูอินประจำมัสยิด พ.ศ. ๒๕๔๘ ภาษาส่วนใหญ่ใช้ภาษาท้องถิ่นและมาลายูกลาง (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๒)

โรงเรียนในระบบ (โรงเรียนสามัญศึกษา โรงเรียนนานาชาติ) สามารถจำแนกตามลักษณะการได้รับเงินอุดหนุนรายบุคคล ได้ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ โรงเรียนเอกชนที่ไม่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล ได้แก่

- โรงเรียนนานาชาติ (International School) หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรต่างประเทศ หรือหลักสูตรต่างประเทศที่ปรับรายละเอียดเนื้อหาวิชาใหม่หรือหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเองที่ไม่ใช่หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และไม่ขัดต่อศีลธรรมและความมั่นคงของประเทศ

- โรงเรียนประเภทสามัญศึกษาที่ขอเปิดโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program : EP) เฉพาะนักเรียนที่เรียนในโครงการ ฯ จะไม่ได้รับเงินอุดหนุน

- โรงเรียนประเภทสามัญศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เป็นโรงเรียนชั้นนำมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ (Elite School)

โรงเรียนทั้งสามลักษณะดังกล่าวจะเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาค่อนข้างสูง ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้มีฐานะดี ผู้ปกครองพึงพอใจในการให้บริการของทางโรงเรียน แต่โรงเรียนเอกชนประเภทนี้มีสัดส่วนน้อยมาก

กลุ่มที่ ๒ โรงเรียนเอกชนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล แบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบ ตามอัตราเงินอุดหนุนที่ได้รับ ได้แก่

- โรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนรายบุคคล ประมาณอัตราร้อยละ ๗๐ ของค่าใช้จ่ายรายหัวภาครัฐ ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนที่มีจำนวนมากที่สุด สามารถแยกย่อยออกเป็นหลายลักษณะตามเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่โรงเรียนกำหนดและการถือครองใบอนุญาตการจัดตั้งโรงเรียน อาทิ โรงเรียนประเภทสามัญศึกษาทั่วไป โรงเรียนจีนที่มีสมาคมจีนเป็นผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนในมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรหรือในเครือสภาการศึกษาคาทอลิก โรงเรียนเอกชนที่มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับใบอนุญาต และโรงเรียนเอกชนที่มีบุคคลธรรมดาเป็นผู้รับใบอนุญาต ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนลักษณะนี้จะมีฐานะปานกลางและค่อนข้างดี

- โรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนรายบุคคล อัตราร้อยละ ๑๐๐ ของค่าใช้จ่ายรายหัวภาครัฐ เป็นโรงเรียนเอกชนการกุศลที่มีมูลนิธิหรือสมาคมเป็นผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยไม่เก็บค่าธรรมเนียบการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่น จัดการเรียนการสอนในลักษณะการกุศล การศึกษาพิเศษ หรือการศึกษาสงเคราะห์แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑) โรงเรียนการศึกษาพิเศษ เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การสื่อสาร หรือมีร่างกายพิการ

๒) โรงเรียนที่สำนักพระราชวังเป็นผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ โรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์หรือพระราชูปถัมภ์ที่จัดการศึกษาเพื่อการกุศล โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญที่มีมัสยิดหรือมูลนิธิเป็นผู้รับใบอนุญาตที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนการกุศลส่วนใหญ่มีฐานะยากจน เด็กนักเรียนกลุ่มนี้ขาดแคลนปัจจัยที่จำเป็นในการเจริญเติบโตและการเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงเป็นเด็กด้อยโอกาสหรืออยู่ในสภาวะยากไร้ยากลำบาก

ความเป็นมาของการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวัน

โครงการอาหารกลางวัน เป็นโครงการที่เกิดจากความตระหนักของรัฐบาลที่มุ่งแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการในเด็ก ซึ่งพบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาจำนวนมากขาดแคลนอาหารกลางวันหรือมีอาหารกลางวันแต่ปริมาณไม่เพียงพอ หรืออาหารมีคุณค่าทางโภชนาการต่ำ ทำให้ภาวะการเจริญเติบโตไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข โครงการอาหารกลางวันเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๔๙๕ กระทรวงศึกษาธิการได้ทดลองจัดอาหารกลางวันแก่นักเรียนในสังกัด ซึ่งพบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินการ ทำให้ไม่สามารถจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนขาดแคลนได้อย่างทั่วถึง

ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เล็งเห็นความสำคัญของโครงการอาหารกลางวัน จึงกำหนดนโยบายให้โรงเรียนดำเนินโครงการอาหารกลางวันทุกโรงเรียนก่อนวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ ภายใต้คำขวัญ “๖๐ พรรษามหาราชา เด็กประถมศึกษาไม่หิวโหย”

ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐบาลเร่งรัดช่วยเหลือเด็กในระดับประถมศึกษาที่มีภาวะทุพโภชนาการและขาดแคลนอาหารกลางวัน จึงกำหนดให้มีกฎหมายพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหาร

กลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๕ สารระสำคัญคือ ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาวงเงิน ๖,๐๐๐ ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายสำหรับการสนับสนุนและช่วยเหลือภาวะโภชนาการของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและการประชาสัมพันธ์ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของเด็ก

ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ การบริหารกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันโดยคณะกรรมการบริหารและผู้บริหารทุนหมุนเวียน ได้กำหนดให้นักเรียนได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ และนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน โดยให้ได้รับเงินอุดหนุนในอัตรา ๕ บาทต่อคน จำนวน ๒๐๐ วัน โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ขอตั้งงบประมาณ จัดสรรและโอนเงินงบประมาณผ่านสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอไปยังโรงเรียน

ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของอาหาร ปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการแต่ลำพังได้ ส่งผลกระทบต่อนักเรียนขาดแคลนอีกจำนวนหนึ่งยังไม่ได้รับประทานอาหารกลางวัน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๒ ให้ถือว่า การส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันอิมทุกวันเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยความเห็นชอบให้มีความร่วมมือในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารอิมทุกวันระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และทุกกระทรวง ทบวง กรม ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการ

โดยในปีการศึกษา ๒๕๔๒ จัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นเป็นอัตรา ๖ บาทต่อคน จำนวน ๒๐๐ วัน ทั้งนี้ กำหนดให้รับนักเรียนที่อยู่ในภาวะทุพโภชนาการทุกคนเข้าโครงการก่อนหากมีพื้นที่เหลือจึงจัดให้นักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวันเข้าสมทบจนครบเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน ที่จัดให้แต่ละปี นอกจากนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนนำผลผลิตที่มีคุณภาพป้อนเข้าสู่โครงการอาหารกลางวันทางสำนักงานกองทุนโครงการอาหารกลางวันจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมผลผลิตเพื่ออาหารนักเรียนในโรงเรียนขึ้นเพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนที่มีนักเรียนทุพโภชนาการหรือขาดแคลนอาหาร หรือตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลให้สามารถผลิตวัตถุดิบในการประกอบอาหารที่มีคุณค่าตามหลักโภชนาการได้มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอในการจัดอาหารกลางวันที่มีคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง

ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ รัฐบาลได้ถ่ายโอนภารกิจโครงการอาหารกลางวันจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้กับเด็กเล็กและชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ ๖ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบนพื้นที่ราบสูง) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (ศูนย์เลี้ยงเด็ก) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เฉพาะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งและรับถ่ายโอน) ยกเว้นการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนยังคงอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งยังไม่มีถ่ายโอนภารกิจ

ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้เพิ่มเงินอุดหนุนอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา จากอัตรา ๑๐ บาท ต่อคนต่อวัน เป็นอัตรา ๑๓ บาท ต่อคนต่อวัน จำนวน ๒๐๐ วัน ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้เด็กนักเรียนทุกคน ตั้งแต่เด็กเล็ก เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันเต็มร้อยละ ๑๐๐ ในอัตรา ๑๓ บาทต่อ คนต่อวัน จำนวน ๒๐๐ วัน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป โดยมีเหตุผลที่เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี คือ การจัดสรรงบประมาณอาหารกลางวัน

ให้แก่เด็กนักเรียนที่ทุพโภชนาการและยากจนในอัตรา ร้อยละ ๖๐ ของจำนวนเด็กนักเรียน ทำให้ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนในอัตราร้อยละ ๔๐ ต้องมีภาระค่าใช้จ่ายอาหารกลางวันสำหรับเด็กดังกล่าว ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือเด็กนักเรียนให้มีอาหารกลางวันรับประทานที่โรงเรียนทุกคนจะลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองและช่วยให้เด็กนักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่ดีได้รับสารอาหารเพียงพอและสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีครั้งนี้ก็ยังไม่ครอบคลุมถึงนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน ยังคงได้รับการอุดหนุนเฉพาะนักเรียนทุพโภชนาการและนักเรียนขาดแคลน

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ปรับเพิ่มการเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สำหรับโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน จากอัตรา ๑๓ บาท ต่อคนต่อวัน เป็น ๒๐ บาท ต่อคนต่อวัน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ โดยจัดสรรผ่านกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อโอนงบประมาณให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดสรรให้โรงเรียนดำเนินการจัดอาหารกลางวันให้กับนักเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับราคาสินค้าและภาวะเศรษฐกิจ โดยให้คำนึงถึงปริมาณและคุณค่าทางโภชนาการเป็นสำคัญโดยการปรับอัตราดังกล่าวครอบคลุมอัตราอุดหนุนให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนเอกชน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ปรับเพิ่มค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน จากอัตรา ๒๐ บาท ต่อคนต่อวัน เป็น ๒๑ บาท ต่อคนต่อวัน โดยการปรับอัตราดังกล่าวครอบคลุมอัตราอุดหนุนให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนเอกชน

ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ปรับเพิ่มค่าอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนระดับชั้นเด็กเล็ก ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในอัตราตามขนาดของโรงเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับอาหารกลางวัน และสารอาหารที่ครบถ้วน เพียงพอต่อความต้องการ

สภาพปัจจุบันและปัญหาของการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชน

โครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๔๘๗,๘๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔ ของนักเรียนในโรงเรียนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคลทั้งหมด โดยจะจัดสรรให้เฉพาะนักเรียนในโรงเรียนการกุศลทุกคน นักเรียนที่ประสบภาวะทุพโภชนาการ และนักเรียนยากจนขาดแคลน ในอัตราตามขนาดของโรงเรียน (โดยเฉลี่ยอัตราวันละ ๒๑ บาท ต่อคนปีละ ๒๐๐ วัน) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ได้รับงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน ๒,๐๔๘,๘๔๔,๐๐๐ บาท ในขณะที่นักเรียนในโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคน

ปัญหาของการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชน

๑) ความเหลื่อมล้ำในการได้รับการสนับสนุนอาหารกลางวันระหว่างนักเรียนเอกชน กับนักเรียนของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) ความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรของรัฐ นักเรียนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา และระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล เป็นกลุ่มโรงเรียนซึ่งผู้ปกครองและนักเรียนมีฐานะปานกลาง ซึ่งโรงเรียนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคลดังกล่าว จัดการศึกษาโดยสามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองหรือนักเรียนได้โดยมีข้อจำกัดเรื่องเขตแดนค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดังนั้น เพื่อให้เด็กไทยได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานที่เท่าเทียมกันและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการของรัฐ รวมทั้งช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองและนักเรียนจึงเห็นควรให้การอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับชั้นก่อนประถมศึกษาและระดับชั้นประถมศึกษา เช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กนักเรียนมีสุขพละอนามัยที่ดี ได้รับสารอาหารเพียงพอและสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ สามารถเข้าถึงสิทธิและบริการขั้นพื้นฐานได้เช่นเดียวกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ปี ๒๕๖๐

(๑) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จัดทำเรื่องการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนเสนอคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (กช.) ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการ ขอให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชน ระดับชั้นก่อนประถมศึกษาและระดับชั้นประถมศึกษาทุกคน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป และมอบสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนหารือร่วมกับคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน

ปี ๒๕๖๑

(๒) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือถึงสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเรื่องการถ่ายโอนภารกิจโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชน เสนอต่อคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

(๒.๑) ให้ความเห็นชอบในหลักการให้ถ่ายโอนภารกิจโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชน จากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอุดหนุนอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทุกคนเช่นเดียวกับการอุดหนุนนักเรียนในสถานศึกษาของภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒.๒) ให้ความเห็นชอบในการเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชน เพิ่มขึ้นปีละ ๔,๙๒๓,๗๔๘,๐๐๐ บาท ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

คณะอนุกรรมการบริหารแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการ กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการถ่ายโอนภารกิจในคราวการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ มีมติว่า เนื่องจากภารกิจโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนไม่ได้กำหนดไว้ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ ที่จะพิจารณากระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทุกคนเช่นเดียวกับการอุดหนุนนักเรียนในสถานศึกษาของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง

(๓) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (กช.) ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๑ ให้รับทราบผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ในเรื่องการถ่ายโอนภารกิจโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชน และเห็นชอบให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดทำแนวทางการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณา เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแนวทางการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนต่อไป

(๔) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้เสนอเรื่อง การอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้การอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน โดยอุดหนุนนักเรียนเพิ่มเติมอีกจำนวน ๑,๒๓๐,๙๓๗ คน ใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น จำนวน ๔,๙๒๓,๗๔๘,๐๐๐ บาทต่อปี ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งให้ส่งเรื่องคืนกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณาทบทวนแนวทางการดำเนินโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชน โดยให้กระทรวงศึกษาธิการรับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณา และหากกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นต้องเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดต่อไป (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๕๐๖/๔๐๖๙๒ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑)

ปี ๒๕๖๒

(๕) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้รับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาทบทวนแนวทางการดำเนินงาน และความครอบคลุมของแหล่งงบประมาณในการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนแล้ว ดังนี้

(๕.๑) ประชุมหารือร่วมกับผู้อำนวยการกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ได้ชี้แจงว่า กองทุนฯ สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้เฉพาะดอกผลที่เกิดจากกองทุนโดยจัดสรรให้กับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว กองทุนไม่ได้จัดสรรงบประมาณเป็นรายหัวให้แก่นักเรียน แต่จัดสรรงบประมาณในลักษณะโครงการให้แก่โรงเรียนเพื่อดำเนินการ จึงเห็นด้วยในหลักการให้กระทรวงศึกษาธิการเสนอเรื่องการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชน ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เพื่อให้เด็กไทยได้เข้าถึงอาหารและโภชนาการที่มีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมต่อไป

(๕.๒) พิจารณาทบทวนกลุ่มเป้าหมายของนักเรียนโรงเรียนเอกชนที่จะได้รับการอุดหนุน เป็นค่าอาหารกลางวันและมีความเห็นว่า เพื่อลดภาระงบประมาณลง เห็นควรปรับลดเป้าหมายกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล จำนวน ๙๙,๐๗๑ คน ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวจัดการศึกษา โดยระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองหรือผู้เรียนได้โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเขตแดนค่าธรรมเนียมการศึกษา (นักเรียนปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวนทั้งหมด ๑,๖๗๕,๗๐๙ คน นักเรียนในโรงเรียนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล จำนวน ๑,๕๗๖,๖๓๘ คน นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล จำนวน ๙๙,๐๗๑ คน) ซึ่งจะทำให้งบประมาณที่เสนอขอรับการจัดสรรลดลงจำนวน ๓๙๖,๒๘๔,๐๐๐ บาท

(๕.๓) ชี้แจงข้อมูลการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชน ต่อประธานคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา คราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ และจัดทำเอกสารชี้แจงข้อมูลการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชน เพิ่มเติมเพื่อประกอบการจัดทำความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

(๖) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้จัดทำเรื่องการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป โดยอุดหนุนนักเรียนเพิ่มเติมอีก จำนวน ๑,๑๑๙,๑๔๒ คน ใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นจำนวน ๔,๔๗๖,๕๖๘,๐๐๐ บาท ต่อปี ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้ส่งเรื่องคืนกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณาทบทวนแนวทางการดำเนินโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชน โดยให้กระทรวงศึกษาธิการรับความเห็นและข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณาต่อไป (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๕๐๖/๑๗๔๘๓ ลว. ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี สรุปได้ดังนี้

หน่วยงาน	ความเห็นของหน่วยงาน	ข้อสังเกต
กระทรวงการคลัง	เห็นชอบ ในหลักการตามที่ ศธ. เสนอ เพื่อช่วยให้นักเรียนมีสุขพละนาามัยที่ดี และช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง	
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	เห็นด้วย กับการอุดหนุนโครงการดังกล่าว เพื่อให้เด็กไทยได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน มีสุขภาพแข็งแรงลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครอง	
กระทรวงมหาดไทย	เห็นชอบ ในหลักการตามที่ ศธ. เสนอ เพื่อให้เด็กไทยที่เลือกเรียนในโรงเรียนเอกชนได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนรัฐ และเป็นการแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง	
กระทรวงสาธารณสุข	เห็นชอบ ในหลักการตามที่ ศธ. เสนอ เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนได้รับบริการอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมเป็นธรรม ทัวถึง รวมทั้งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการของรัฐในทุกมิติ	
สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เห็นด้วย กับการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนทุกคนเช่นเดียวกับภาครัฐและ อปท.	
คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา	เห็นชอบ ในหลักการการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวัน ตามที่ ศธ. เสนอ	
กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา	หากสำนักงานประมาณ/รัฐบาลมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ปี ๒๕๖๓ อาจพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มเป้าหมายในการอุดหนุน อันประกอบด้วย (๑) นักเรียนการกุศล (๒) นักเรียนทุพโภชนาการ (๓) นักเรียนยากจน โดยกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ได้รับการอุดหนุนอาจจะตามความร่วมมือตามแนวทางของ มาตรา ๕๔ ตามรัฐธรรมนูญ	เพื่อให้เงินอุดหนุนดังกล่าวได้รับการจัดสรรถึงตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพไม่ซ้ำซ้อนกับกลุ่มเป้าหมายในสังกัดอื่น ๆ ศช. ควรตรวจสอบข้อมูลนักเรียนรายบุคคลร่วมกับ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ศธ.

หน่วยงาน	ความเห็นของหน่วยงาน	ข้อสังเกต
สำนักงบประมาณ	เห็นควรชะลอการพิจารณาไว้ก่อน	<p>๑. สถานศึกษาเอกชนเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและรายได้เพียงพอที่จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายอาหารกลางวัน</p> <p>๒. รัฐได้จัดสรรงบประมาณอุดหนุนอาหารกลางวันให้นักเรียนทุพโภชนาการนักเรียนยากจนและนักเรียนทุกคนในโรงเรียนการกุศลซึ่งเป็นการอุดหนุนนักเรียนกลุ่มเป้าหมายครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของโครงการอาหารกลางวันแล้ว</p> <p>๓. หากโรงเรียนเอกชนเห็นความจำเป็นที่จะขอรับการสนับสนุนค่าอาหารกลางวันสามารถขอจากกองทุนโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาได้</p> <p>๔. ปัจจุบันอัตราการเกิดลดลงส่งผลให้จำนวนเด็กในภาพรวมลดลงเห็นควรให้ ศธ. พิจารณาโครงสร้างการให้การศึกษาเพื่อรองรับนักเรียนอนุบาล - ป.๖ ของโรงเรียน สพฐ. และ สช. ในภาพรวมโดยพิจารณาความสอดคล้องกับ ร่าง พรบ.การศึกษาแห่งชาติ ที่ได้กำหนดบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการ</p>

หน่วยงาน	ความเห็นของหน่วยงาน	ข้อสังเกต
		จัดการศึกษาได้ด้วย
สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	<p>๑. ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ควรพิจารณาอุดหนุนให้นักเรียนเฉพาะ ๓ กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนในโรงเรียนการกุศล นักเรียนทุพโภชนาการ และนักเรียนยากจน</p> <p>๒. การขอรับการจัดสรรงบประมาณในปีถัดไป ควรพิจารณาจัดกลุ่มโรงเรียนตามศักยภาพทางการเงิน โดยอาจแบ่งตามระดับการเก็บค่าใช้จ่ายทางการศึกษา เพื่อให้การอุดหนุนเฉพาะโรงเรียนที่ยังขาดความพร้อมอย่างแท้จริง</p>	<p>ควรให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อสุขภาพและการได้รับสารอาหารที่เพียงพอของเด็กและพิจารณาต่อยอดโครงการอาหารกลางวันไปสู่แนวคิด Home Grown School Feeding (HGSF) โดยเชื่อมโยงกับผลผลิตคุณภาพของเกษตรกร/สินค้า ในชุมชน ก่อให้เกิดการกระจายรายได้และสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบอาหารในพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้น</p>

บทที่ ๓ ผลการศึกษา

จากการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน คณะทำงาน ฯ ได้นำข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิที่ได้จากการเก็บรวบรวมด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) และการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวันจากโรงเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียนผ่าน (Google Form) ทั้งนี้ มีผลการศึกษาที่ได้จากวิธีการดำเนินการดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๑ ผลการศึกษาเอกสารด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและเชิงพรรณนา (Documentary Research)

การอุดหนุนให้เด็กนักเรียนได้รับอาหารกลางวันผ่านโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๙๕ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ทดลองจัดอาหารกลางวันแก่นักเรียนในสังกัดซึ่งพบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินการ ทำให้ไม่สามารถจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนขาดแคลนได้อย่างทั่วถึง จากการทบทวนการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า ในช่วง ๒๐ ปีแรกของการดำเนินโครงการยังไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐเท่าที่ควร

จากปัญหาดังกล่าวเป็นสาเหตุประการสำคัญของการตราพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๕ วงเงิน ๖,๐๐๐ ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายสำหรับการสนับสนุนและช่วยเหลือภาวะโภชนาการของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและการประชาสัมพันธ์ปัญหาภาวะทุพโภชนาการของเด็ก โดยในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าถึงอาหารของนักเรียน และปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการด้านอาหารกลางวันได้ด้วยตนเอง ส่งผลกระทบต่อเด็กที่มีความขาดแคลนอีกจำนวนหนึ่งซึ่งยังมิได้รับประทานอาหารกลางวัน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๒ ให้ถือว่าการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันอิมทุกวันเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยเห็นชอบให้มีความร่วมมือในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารอิมทุกวัน ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และเห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และทุกกระทรวง ทบวง กรม ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการและตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ กระทรวงศึกษาธิการได้ถ่ายโอนงบประมาณค่าอาหารกลางวันไปให้กระทรวงมหาดไทย ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นยังได้จัดตั้งและจัดสรรงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๖ จนถึงปัจจุบัน ยกเว้นการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนยังคงอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่มีแผนการถ่ายโอนภารกิจ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้เด็กนักเรียนทุกคน ตั้งแต่เด็กเล็ก เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันเต็มร้อยละ ๑๐๐ ในอัตรา ๑๓ บาท ต่อคนต่อวัน จำนวน ๒๐๐ วัน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒) โดยมีเหตุผลที่เสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี คือ การจัดสรรงบประมาณอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนที่ทุพโภชนาการและยากจนในอัตราร้อยละ ๖๐ ของจำนวนเด็กนักเรียน ทำให้ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนในอัตราร้อยละ ๔๐ ต้องมีภาระค่าใช้จ่ายอาหารกลางวันสำหรับเด็กดังกล่าว ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือเด็กนักเรียนให้มีอาหารกลางวันรับประทานที่โรงเรียนทุกคนจะลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง และช่วยให้เด็กนักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่ดีได้รับสารอาหารเพียงพอและสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ **แต่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนยังคงได้รับการอุดหนุนเฉพาะกลุ่มนักเรียนทุพโภชนาการและนักเรียนขาดแคลนเท่านั้น** หลังจากนั้นได้มีการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอปรับเพิ่มค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนมาตามลำดับ ซึ่งการปรับอัตราดังกล่าวครอบคลุมอัตราอุดหนุนให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนเอกชนด้วย

ปัจจุบันเมื่อโลกต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลกระทบต่อการค้าในเกือบทุกสาขา พบว่าเศรษฐกิจไทยมีความอ่อนไหวต่อภาวะเศรษฐกิจระหว่างประเทศในระดับสูง ซึ่งความเสียหายทางเศรษฐกิจในวงกว้างนี้ส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นเหตุให้อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น และส่งผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่ความสามารถในการชำระหนี้ของทั้งภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจไทยลดลง ประกอบกับอัตราภาวะเงินเฟ้อทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศไทยมีอัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นอยู่ที่ร้อยละ ๔.๖๕ (ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ เผยแพร่ ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕) ซึ่งส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพของประชาชน รวมถึงอัตราการว่างงานของผู้ปกครอง ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ เห็นได้จากผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนจำนวนมากค้างจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่น และบางรายขอผ่อนชำระเป็นงวด ส่งผลให้โรงเรียนขาดสภาพคล่องในการบริหารกิจการของโรงเรียน ประกอบกับภาวะเงินเฟ้อส่งผลให้ต้นทุนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสูงขึ้น ซึ่งกระทบต่อค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองและอาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติในการเลือกเรียนในโรงเรียนเอกชน

จากระบบรายงาน Health Data Center กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ พบว่านักเรียนมีภาวะทุพโภชนาการเพิ่มมากขึ้น (ภาวะเตี้ย ภาวะเริ่มอ้วน ภาวะอ้วน และภาวะผอม) เนื่องจากการรับประทานอาหารไม่ถูกหลักโภชนาการ หากนำข้อมูลมาเปรียบเทียบต้นทุนในการประกอบอาหาร จะเห็นว่าอาหารแต่ละมื้อมีราคาเพิ่มสูงขึ้นตามต้นทุนวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้น อาทิ ค่าวัตถุดิบ (ข้าว/แป้ง เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ เครื่องปรุง) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าขนส่ง ค่าวัสดุซักล้าง ค่าแรงงาน ดังนั้น การจัดสรรงบประมาณโครงการอาหารกลางวันที่ได้รับในอัตราปัจจุบัน ยังไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนเอกชนซึ่งนอกจากจะได้รับงบประมาณอุดหนุนค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนไม่ครบทุกคน (ได้รับจัดสรรงบประมาณเฉพาะนักเรียนที่ประสบภาวะ

ทุกโภชนาการและนักเรียนยากจนขาดแคลน แต่โรงเรียนพยายามบริหารจัดการให้นักเรียนได้รับประทานทุกคน หรือบางโรงเรียนจำหน่ายอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในราคาประหยัด) และยังคงแบกรับต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดทำอาหารกลางวันที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการ จึงเห็นควรเสนอแนวทางการช่วยเหลือโรงเรียนเอกชน เรื่อง การอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากรของภาครัฐ และเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองอีกด้วย

๓.๒ ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผลการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๑

คณะทำงานฯ ได้ดำเนินการจัดประชุมโดยการสนทนากลุ่ม มีผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนเอกชนจำนวน ๑๙ คน เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา ณ โรงเรียนรักภาษา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่ประชุมมีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการให้การสนับสนุนอาหารกลางวันให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน สรุปได้ดังต่อไปนี้

๑) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ ได้กล่าวถึงความเท่าเทียมและการจัดบริการฟรีจากภาครัฐในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนทุกสังกัดจึงควรได้รับอาหารกลางวันครบทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ส่วนโรงเรียนใดที่สามารถจัดอาหารได้ในระดับสูงกว่ามาตรฐาน และมีศักยภาพในการเก็บค่าธรรมเนียมอื่นควรให้โรงเรียนสามารถเรียกเก็บเพิ่มเติมได้

๒) นักเรียนโรงเรียนเอกชนควรได้รับอาหารกลางวันทุกคนเท่าเทียมกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ส่วนผู้ปกครองรายใดจะสละสิทธิ์ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งเพราะยังโรงเรียนเอกชนเติบโตขึ้น ภาครัฐก็ไม่ต้องรับภาระงบประมาณในการจัดการศึกษา

๓) การขอรับการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวัน ควรสอบถามความสมัครใจของผู้ปกครองและโรงเรียนก่อน แต่อย่างไรก็ดีหลักการการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้กับนักเรียนทุกคน ถือเป็น การสร้างโอกาสและความเท่าเทียมให้แก่เด็กไทย

๔) การที่ผู้ปกครองเลือกให้บุตรหลานเรียนในโรงเรียนเอกชน เนื่องจากไว้วางใจในระบบการดูแลของโรงเรียน และความปลอดภัยของบุตรหลาน ซึ่งบุตรของตนเป็นนักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนอาหารกลางวันจากรัฐ เนื่องจากตนฐานะไม่ดีและต้องทำงานรายวัน จึงไม่มีเวลาประกอบอาหาร เมนูอาหารที่ซื้อให้บุตรรับประทานเป็นประจำ คือข้าวเหนียวหมูปั่น บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป บุตรจึงได้รับสารอาหารไม่ครบ ๕ หมู่ และมีน้ำหนักส่วนสูงไม่เป็นไปตามเกณฑ์ตามวัย เมื่อได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันจากรัฐตามหลักเกณฑ์ที่มีฐานะยากจนขาดแคลน บุตรจึงได้รับประทานอาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้ครบตามหลักโภชนาการ

๕) การสนับสนุนอาหารกลางวันให้กับนักเรียนวันละ ๒๑ บาท จะช่วยลดภาระของผู้ปกครองได้ประมาณ ๓,๐๐๐ บาท ต่อภาคเรียน หากมีบุตร ๒ - ๓ คน สามารถลดค่าใช้จ่ายได้นับหมื่นบาท และหากได้รับประทานอาหารกลางวันฟรีตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ จะมีเงินเหลือออมมากกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท สำหรับให้บุตรหลานใช้จ่ายในด้านการศึกษาในอนาคต

๖) หากโรงเรียนเอกชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนทุกคน เช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐ จะช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง และเชื่อมั่นได้ว่าบุตรหลานได้รับประทานอาหารครบตามหลักโภชนาการ

๗) หากโรงเรียนเอกชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนทุกคน โรงเรียนเอกชนควรดำเนินการบริหารจัดการอาหารกลางวันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้โปรแกรม Thai School Lunch เช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากโปรแกรม Thai School Lunch เป็นระบบการบริหารจัดการอาหารกลางวันโดยคำนวณปริมาณสารอาหารตามหลักโภชนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๒

คณะทำงานได้ดำเนินการจัดประชุมโดยการสนทนากลุ่ม มีผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนเอกชน จำนวน ๑๘ คน เมื่อวันศุกร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ โรงเรียนสว่างรัตนพิทยาศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา ที่ประชุมมีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการสนับสนุนอาหารกลางวันให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน สรุปได้ดังต่อไปนี้

๑) ขอให้นักเรียนระดับชั้นก่อนประถมศึกษา และระดับชั้นประถมศึกษา ได้รับอาหารกลางวันทุกคนตามสิทธิของเด็กไทย เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและลดภาระค่าใช้จ่ายของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนต้องบริหารจัดการโดยนำเงินค่าธรรมเนียมอื่นที่เรียกเก็บจากผู้ปกครองมาบริหารจัดการอาหารกลางวันให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันทุกคน ซึ่งเงินส่วนนี้สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับนักเรียนเพิ่มเติมได้

๒) เห็นควรสนับสนุนให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนอาหารเสริม (นม) เนื่องจากโรงเรียนเอกชนมีหลากหลายรูปแบบในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองที่มีตั้งแต่ฐานะร่ำรวย ฐานะปานกลาง และฐานะยากจน (โรงเรียนการกุศล) โรงเรียนที่ประสงค์จะขอรับอาหารกลางวันควรได้รับเงินอุดหนุนสำหรับเด็กทุกคน ยกเว้นโรงเรียนนานาชาติ หรือโรงเรียนที่ไม่รับเงินอุดหนุน ซึ่งสามารถจัดอาหารให้นักเรียนได้สูงกว่ามาตรฐาน

๓) ปัจจุบันต้นทุนในการจัดทำอาหารสูงขึ้น เงินอุดหนุนที่รัฐจัดสรรให้จึงไม่เพียงพอในการจัดอาหารที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการ โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก เห็นควรปรับเพิ่มอัตราอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน และสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคน

๔) ผู้ปกครองต้องการขอรับการสนับสนุนค่าอาหารกลางวันจากภาครัฐ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย เนื่องจากปัจจุบันค่าใช้จ่ายครัวเรือนสูงขึ้น ผู้ปกครองไม่ได้มีฐานะร่ำรวย แต่สาเหตุที่เลือกเรียนโรงเรียนเอกชนเพราะต้องการให้บุตรได้รับโอกาสที่ดีทางการศึกษา และเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษาเอกชน

๕) การสนับสนุนให้นักเรียนเอกชนได้รับประทานอาหารกลางวันฟรี นอกจากลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองแล้ว ยังช่วยลดโอกาสของเด็กที่อาจหลุดออกจากระบบการศึกษา เนื่องจากผู้ปกครองประสบปัญหาทางการเงินหลังสถานการณ์โควิดอีกด้วย

๖) หากนักเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ควรกำหนดแนวทางการติดตามรายงานผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนในรูปแบบของคณะกรรมการ เพื่อกำกับดูแลทั้งในด้านโภชนาการ แผนการดำเนินงาน และการบริหารจัดการเงินอุดหนุน

ผลการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๓

คณะทำงานได้ดำเนินการจัดประชุมโดยการสนทนากลุ่ม มีผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนเอกชน จำนวน ๑๙ คน เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนบ้านแพ้ววิทยา (ตี่ตง) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา และโรงเรียนทานตะวันไตรภาษา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา ที่ประชุมมีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการให้การสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่โรงเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑) เห็นควรสนับสนุนให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคน ตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญเนื่องจากโรงเรียนเอกชนช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษา

๒) เห็นควรสนับสนุนให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและผลกระทบจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด - ๑๙) ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนของผู้ปกครองเพราะนอกจากปัจจัยด้านคุณภาพการศึกษาแล้ว การได้รับอุดหนุนค่าอาหารกลางวันจากรัฐยังเป็นปัจจัยสำคัญประกอบการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอีกด้วย เนื่องจากการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ปกครองได้จำนวนมาก

๓) เห็นควรสนับสนุนให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนในสังกัดอื่นๆ เนื่องจากหลักเกณฑ์การอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนที่จัดสรรให้เฉพาะนักเรียนในโรงเรียนการกุศลทุกคน นักเรียนที่ประสบภาวะทุพโภชนาการ และนักเรียนยากจนขาดแคลน สร้างความยุ่งยากให้กับโรงเรียนในเชิงการบริหารจัดการ และการทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง

ผลการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๔

คณะทำงานได้ดำเนินการจัดประชุมโดยการสนทนากลุ่ม มีผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้แทนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัด ผู้แทนผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนเอกชน จำนวน ๓๒ คน และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ จำนวน ๖๘ คน เมื่อวันที่พุธที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนบริบูรณ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา ที่ประชุมมีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการให้การสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่โรงเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑) เห็นควรสนับสนุนให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคน ตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กไทยทุกคนในการเข้าถึงทรัพยากรของรัฐอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันและเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ปกครอง และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้สนับสนุนงบประมาณให้ครอบคลุมการจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ด้วย

๒) โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่เก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่นไม่ได้ และนักเรียนไม่ได้รับการอุดหนุนอาหารกลางวันทุกคน จึงต้องบริหารจัดการค่าใช้จ่ายเพื่อจัดอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนในโรงเรียนให้ได้รับประทานครบทุกคนเอง ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำกับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่น หากนักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันครบทุกคนจะส่งผลให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในสถานศึกษามากขึ้น ซึ่งหลักการดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ซึ่งระบุว่า ความพร้อมของครอบครัวและคุณภาพชีวิตที่ดีมีความสัมพันธ์ต่อผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

๓) เห็นควรสนับสนุนให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคน เนื่องจากโรงเรียนเอกชนต้องนำรายได้จากส่วนอื่นมาสมทบเพื่อบริหารจัดการให้นักเรียนในโรงเรียนได้รับประทานอาหารครบทุกคน หากรัฐสนับสนุนงบประมาณให้เพิ่มเติม โรงเรียนเอกชนจะได้นำเงินรายได้ส่วนนี้ไปจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนต่อไป

๔) เห็นควรสนับสนุนให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนในสังกัดอื่น ๆ เนื่องจากหลักเกณฑ์การอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนที่จัดสรรให้เฉพาะนักเรียนในโรงเรียนการกุศลทุกคน นักเรียนที่ประสบภาวะทุพโภชนาการ และนักเรียนยากจนขาดแคลน สร้างความยุ่งยากให้กับโรงเรียนในเชิงการบริหารจัดการและการทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง

๕) เห็นควรสนับสนุนให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันครบทุกคน เหมือนกับนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้รับอาหารกลางวันทุกคนรวมถึงเด็กต่างด้าวที่เรียนอยู่ในโรงเรียนด้วย

๖) มีข้อเสนอแนะแนวทางการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชน ๓ แนวทาง ดังต่อไปนี้

(๑) นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคน

(๒) นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคนแบบมีเงื่อนไข หากโรงเรียนใดมีความประสงค์จะจัดบริการอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐานสูงกว่างบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ สามารถระดมทรัพยากรเพิ่มเติมจากผู้ปกครองได้ เช่น อาหารเข้า อาหารว่าง เป็นต้น

(๓) นักเรียนโรงเรียนเอกชนไม่ขอรับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน เช่น โรงเรียนนานาชาติ เป็นต้น

ผลการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๕

คณะทำงานได้ดำเนินการจัดประชุมโดยการสนทนากลุ่ม มีผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนนักเรียนโรงเรียนเอกชน ประมาณ ๕๗ คน เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนพรศิริกุล อำเภอเมืองจังหวัดตรัง เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๑.๓๐ นาฬิกา ที่ประชุมมีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการให้การสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน สรุปได้ดังต่อไปนี้

๑) เห็นควรสนับสนุนให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคน ตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับนักเรียนสังกัดอื่น

๒) อาหารกลางวันเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความจำเป็นสำหรับนักเรียน เพื่อให้ร่างกายและจิตใจมีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในโรงเรียน

๓) โรงเรียนเอกชนซึ่งได้รับงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่นักเรียนเพียงบางส่วน (เฉพาะนักเรียนในโรงเรียนการกุศล นักเรียนทุพโภชนาการ นักเรียนขาดแคลน) สร้างความยุ่งยากในการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียน รวมถึงการทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียนที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐตามที่ได้ยื่นคำขอไว้ บางโรงเรียนต้องนำเงินรายได้ส่วนอื่นมาสมทบเพื่อให้ นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันทุกคนทั้งที่ไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมอาหารกลางวันได้ ทำให้โรงเรียนเอกชนบางส่วนไม่ยื่นคำขอรับเงินอุดหนุนค่าอาหารกลางวันจากรัฐ

๔) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลกระทบต่อรายได้ของครัวเรือนทำให้ผู้ปกครองบางส่วนย้ายบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนของรัฐเนื่องจากได้รับอาหารกลางวันฟรีเพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว

๕) ที่ประชุมมีข้อเสนอแนะแนวทางการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชน ร่วมกัน ๓ แนวทาง ดังต่อไปนี้

(๑) นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคน

(๒) นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคนแบบมีเงื่อนไข หากโรงเรียนใดมีความประสงค์จะจัดบริการอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐานสูงกว่างบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ สามารถระดมทรัพยากรเพิ่มเติมจากผู้ปกครองได้ เช่น อาหารเช้า อาหารว่าง เป็นต้น

(๓) นักเรียนโรงเรียนเอกชนไม่ขอรับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน เช่น โรงเรียนนานาชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ คณะทำงานได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานในโรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งนักเรียนได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคน โรงเรียนวัดน่านอน อำเภอมือง จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนเทศบาล ๑ (สังขวิทย์) อำเภอมือง จังหวัดตรัง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อศึกษาการบริหารจัดการอาหารกลางวันในเชิงเปรียบเทียบระหว่างการบริหารจัดการอาหารกลางวันในโรงเรียนรัฐ และโรงเรียนเอกชน พบว่าในโรงเรียนของรัฐซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนทุกคน สามารถบริหารจัดการอาหารกลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักโภชนาการและเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน มีระบบการติดตามประเมินผลทางด้านโภชนาการตามโปรแกรม Thai School Lunch มีการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียน รวมถึงให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการได้ **คณะทำงานฯ จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม** ว่าโรงเรียนเอกชนควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐ เพื่อให้ นักเรียนได้รับสารอาหารเพียงพอ และมีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ หากโรงเรียนเอกชนได้รับงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนทุกคนแล้ว ควรจะดำเนินการบริหารจัดการอาหารกลางวันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านโภชนาการและการบริหารจัดการ โดยนำโปรแกรม Thai School Lunch มาใช้ในการดำเนินการเช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐ

ผลการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๖

คณะทำงานได้ดำเนินการจัดประชุมโดยการสนทนากลุ่ม มีผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนนักเรียนโรงเรียนเอกชน เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ โรงเรียนอนุบาลน้องหญิง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา ได้สรุปแนวทางการให้การสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน ดังต่อไปนี้

๑. เห็นควรสนับสนุนให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคน ตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ

๒. อาหารกลางวันเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความจำเป็นสำหรับนักเรียน เพื่อให้มีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาอย่างเต็มที่

๓. โรงเรียนเอกชนได้รับงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนเพียงบางส่วน (เฉพาะนักเรียนในโรงเรียนการกุศล นักเรียนทุนโภชนาการ นักเรียนขาดแคลน) สร้างความยุ่งยากในการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนรวมถึงการทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียนที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

๔. จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้ปกครองการสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัวได้

จากการลงพื้นที่ศึกษาดูงานและการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน ๖ ครั้ง ณ จังหวัดระยอง จังหวัดสระบุรี จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดตรัง และจังหวัดอุบลราชธานี ได้ข้อสรุปว่า รัฐควรให้การสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนในสังกัดอื่นตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญของเด็กไทยในการเข้าถึงทรัพยากรและการบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ เพื่อให้เด็กได้รับสารอาหารครบถ้วนตามหลักโภชนาการมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษา และยังเป็น การช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ซึ่งโรงเรียนเอกชนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคลส่วนใหญ่ต้องการขอรับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน เนื่องจากภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ผู้ปกครองจำนวนมากค้างชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ และบางรายขอผ่อนชำระเป็นงวดเนื่องจากประสบปัญหาทางการเงิน ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนขาดสภาพคล่องทางการเงินในการบริหารจัดการ ซึ่งจากการลงพื้นที่และการสนทนากลุ่ม โรงเรียนเอกชนที่ขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคลที่ยื่นคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณค่าอาหารกลางวันให้กับนักเรียน ก็ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณทุกคนตามที่ยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ทางรัฐกำหนด (นักเรียนโรงเรียนการกุศล นักเรียนทุนโภชนาการ นักเรียนยากจนขาดแคลน) ทำให้เกิดความยุ่งยากในการบริหารจัดการอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนและการตอบคำถามของผู้ปกครอง โรงเรียนเหล่านี้จึงบริหารจัดการโดยนำเงินรายได้ส่วนอื่น เช่น รายได้จากสมาคม รายได้จากร้านค้าสหกรณ์ รายได้จากค่าธรรมเนียมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาสสมทบเพื่อให้

นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันครบทุกคน ซึ่งเงินส่วนนี้สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับนักเรียนเพิ่มเติมได้

จากการสนทนากลุ่มทำให้คณะทำงานได้ทราบว่า ผู้แทนหน่วยงานในส่วนราชการต่าง ๆ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้แทนโรงเรียนของรัฐ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีความเข้าใจว่านักเรียนทุกสังกัดรวมถึงนักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่นักเรียนครบทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแล้ว เนื่องจากนักเรียนต่างตัวในโรงเรียนสังกัดตนยังได้รับงบประมาณสนับสนุนอาหารกลางวันด้วย จึงสะท้อนให้เห็นว่า หลักการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้กับเด็กไทยยังมีความเหลื่อมล้ำอยู่มาก

นักเรียนโรงเรียนเอกชนซึ่งเป็นเด็กไทยจึงควรได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่พึงได้รับดังกล่าวเช่นเดียวกัน

คณะทำงานจึงมีข้อเสนอแนะแนวทางการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชน ๓ แนวทาง ดังต่อไปนี้

แนวทางที่ ๑ นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคน

แนวทางที่ ๒ โรงเรียนเอกชนสามารถระดมทรัพยากรเพิ่มเติมได้ในกรณี จัดอาหารเช้าหรืออาหารว่าง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการสถานศึกษานั้น ๆ

แนวทางที่ ๓ นักเรียนโรงเรียนเอกชนที่ไม่ขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการสถานศึกษานั้น ๆ

๓.๓ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ครู นักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ดำเนินการระหว่างการเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน” ของคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ณ จังหวัดระยอง จังหวัดสระบุรี จังหวัดสมุทรสาคร โดยคณะทำงานได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการขอสัมภาษณ์บุคคลดังกล่าว เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียน และความต้องการจำเป็นในการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่โรงเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และจดบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ และรวบรวมข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาสังเคราะห์และเขียนรายงาน ดังต่อไปนี้

๑) ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน	จำนวน ๕ คน
๒) ผู้ปกครอง	จำนวน ๕ คน
๓) นักเรียน	จำนวน ๒ คน
๔) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน ๑๖ คน

แนวทางการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและความต้องการจำเป็นในการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่โรงเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ณ จังหวัดระยอง

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดระยองให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีนักเรียน จำนวน ๑,๐๔๕ คน จำแนกเป็นระดับชั้นก่อนประถมศึกษา จำนวน ๒๕๙ คน ระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน ๗๘๖ คน มีบุคลากรจำนวน ๕๔ คน ปัจจุบันโรงเรียนเก็บค่าธรรมเนียมนั้น รายการอาหารกลางวันได้เฉพาะ นักเรียนชั้นอนุบาล ๑ (สมัครเข้าเรียนใหม่) ภาคเรียนละ ๒,๘๐๐ บาท ปีการศึกษาละ ๕,๖๐๐ บาท เนื่องจากผู้ปกครองต้องการส่งบุตรหลานเข้าเรียนจึงยอมจ่ายค่าธรรมเนียมดังกล่าว สำหรับในระดับชั้นอื่น มีผู้ปกครองจำนวนร้อยละ ๘๐ ค้างจ่ายค่าธรรมเนียม หรือผ่อนผันการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา เป็นงวด ทำให้ไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมนั้น รายการค่าอาหารกลางวันได้ ทางโรงเรียนจึงมีแนวทางการบริหารจัดการอาหารกลางวันโดยการจำหน่ายอาหารกลางวันในราคาประหยัด มื้อละ ๑๕ บาท ซึ่งจะทำให้โรงเรียนมีรายได้จากการจำหน่ายอาหารเป็นรายวัน และยังคงหารายได้อื่นมาสมทบโดยการทำขนมจำหน่ายภายในโรงเรียน เพื่อให้สามารถจัดอาหารได้อย่างมีคุณภาพตามหลักโภชนาการ

ครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดระยองให้ข้อมูลว่า ทางโรงเรียนมีกิจกรรมสำรวจความต้องการของนักเรียนว่าอยากรับประทานอาหารเมนูอะไร เพื่อจูงใจให้นักเรียนรับประทานอาหารครบ ๓ มื้อ ตามหลักโภชนาการ หากภาครัฐให้การสนับสนุนงบประมาณให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับประทานอาหารกลางวันทุกคน จะเป็นการแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง ประกอบกับในปัจจุบันมีนักเรียนบางส่วนรับประทานอาหารเช้าที่โรงเรียนจำหน่าย บางรายไม่รับประทาน (รับประทานอาหารเช้ามาแล้ว ไม่หิว) บางรายยืมเงินครูเพื่อมาซื้ออาหาร หากมีงบประมาณสนับสนุนจะทำให้นักเรียนได้ทานครบ ๓ มื้อ และการรับประทานอาหารร่วมกันยังก่อให้เกิดกิจกรรมทางสังคม ด้านอื่น ๆ แก่นักเรียนอีกด้วย

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดระยอง กล่าวว่า ต้องการให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนได้รับอาหารกลางวันตามสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กไทยเช่นเดียวกับนักเรียนของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการ เนื่องจากตนเองไม่มีเวลาในการประกอบอาหาร จึงซื้อแต่อาหารสำเร็จรูปให้ลูกรับประทานจากร้านสะดวกซื้อ แต่เมื่อบุตรมาโรงเรียนได้ฝึกรับประทานผัก ผลไม้และบอกกับผู้ปกครองว่าอาหารที่โรงเรียนรสชาติอร่อย

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดระยอง กล่าวว่า ต้องการรับการสนับสนุนอาหารกลางวันจากภาครัฐเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย เนื่องจากปัจจุบันค่าใช้จ่ายครัวเรือนสูงขึ้น แต่สาเหตุที่เลือกเรียนโรงเรียนนุถุณินท์แทนการเรียนในโรงเรียนของรัฐที่ได้รับอาหารกลางวันฟรี เนื่องจากโรงเรียนของรัฐที่ใกล้บ้านรับนักเรียนเต็มความจุของโรงเรียนแล้ว ประกอบกับเพื่อความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางไปโรงเรียนของบุตร จึงเลือกเรียนในโรงเรียนเอกชนในพื้นที่ใกล้เคียง และตนเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน เนื่องจากบุตรชายคนโตเคยเรียนที่โรงเรียนนี้มาก่อน และทางโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองผ่อนชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาด้วย

นักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดระยอง กล่าวว่า อาหารกลางวันโรงเรียนอร่อย ถ้าได้รับประทานอาหารกลางวันฟรี จะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายผู้ปกครอง และมีเงินเหลือไปใช้จ่ายด้านการศึกษาอื่น ๆ เช่น ค่าเสื้อผ้า ค่าเรียนพิเศษ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) และการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คณะทำงานมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนวุดมินันท์ จังหวัดระยอง เป็นโรงเรียนเอกชนที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุน ค่าอาหารกลางวันและไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมอาหารกลางวันได้ตามต้นทุนที่ใช้ในการประกอบอาหารจริง (โรงเรียนจำหน่ายอาหารกลางวันในราคา ๑๕ บาท/มื้อ และตัดเติมให้จนกว่านักเรียนจะอิ่ม) ซึ่งไม่เพียงพอต่อต้นทุนในการจัดอาหาร จึงต้องนำรายได้ส่วนอื่นมาสมทบ เช่น การทำขนมจำหน่าย หรือนำค่าธรรมเนียมอื่นที่เรียกเก็บได้มาสมทบเพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารครบ ๕ หมู่ ตามหลักโภชนาการ หากภาครัฐให้การสนับสนุนงบประมาณค่าอาหารกลางวันให้แก่โรงเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน จะทำให้โรงเรียนสามารถนำรายได้ส่วนที่ต้องนำมาจ่ายสมทบเป็นค่าอาหารกลางวันไปดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านอื่นต่อไปซึ่งโรงเรียนมีแนวทางที่จะจัดห้องเรียนภาษาจีน และห้องเรียนภาษาต่างประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่จังหวัดระยองที่มีนิคมอุตสาหกรรม และมีชาวต่างประเทศเข้ามาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมจำนวนมาก

ทั้งนี้ คณะทำงานได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานในโรงเรียนบ้านมาตาพุด จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อศึกษาการบริหารจัดการอาหารกลางวันในเชิงเปรียบเทียบระหว่างการดำเนินการของโรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชน ซึ่งโรงเรียนบ้านมาตาพุด สามารถบริหารจัดการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน จำนวน ๒,๐๐๗ คน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการจัดอาหารกลางวันตามโปรแกรม Thai School Lunch ซึ่งมีระบบการบริหารจัดการอาหารกลางวันโดยคำนวณปริมาณสารอาหารตามหลักโภชนาการ และโรงเรียนยังมีเครือข่ายในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากภาคเอกชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย คณะทำงานจึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า หากโรงเรียนเอกชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐแล้ว โรงเรียนเอกชนควรจะดำเนินการบริหารจัดการอาหารกลางวันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้โปรแกรม Thai School Lunch เช่นเดียวกัน

วันศุกร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดสระบุรี

ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสระบุรี กล่าวว่า โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาขนาดเล็ก ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการให้เปิดสอนภาษาจีน เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล ๑ - ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยในวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ผู้รับใบอนุญาตได้โอนโรงเรียนให้สมาคมพุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถานสระบุรี พร้อมทั้งโอนตำแหน่งการบริหารงานโรงเรียนให้คณะกรรมการสมาคมฯ ดำเนินการ ปัจจุบันมีนักเรียน จำนวน ๒๗๘ คน มีบุคลากร จำนวน ๒๒ คน มีการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนโดยให้นักเรียนทุกคน (โรงเรียนมีนักเรียนทั้งหมด ๒๗๘ คน ได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน ๒๔๘ คน ไม่ได้รับ ๓๐ คน แต่บริหารจัดการให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันฟรี) เพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยากในการตอบคำถามจากผู้ปกครอง โดยต้องนำรายได้ส่วนอื่นมาสมทบเป็นค่าอาหารกลางวัน ได้แก่

- เงินสนับสนุนจากพุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถานสระบุรี
- รายได้จากร้านค้าสหกรณ์ของโรงเรียน
- เงินค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ปกครอง ซึ่งค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ปกครองดังกล่าวสามารถนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านอื่น ๆ ได้

โดยโรงเรียนจะจัดรายการอาหารหมุนเวียนกัน ใน ๑ สัปดาห์นักเรียนจะได้รับประทานอาหารประเภทข้าว ๓ วัน และประเภทเส้น ๒ วัน พร้อมขนมและผลไม้ตามฤดูกาล เนื่องจากโรงเรียนมีพื้นที่จำกัด จึงขอใช้โรงเจของพุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถานสระบุรีเป็นสถานที่รับประทานอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา (สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลให้รับประทานในห้องเรียน) โดยจัดเวลาการรับประทานอาหารเป็น ๓ ช่วง ได้แก่ อนุบาล เวลา ๑๐.๔๐ - ๑๑.๑๐ นาฬิกา (รับประทานในห้องเรียน) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ รับประทานเวลา ๑๑.๒๐ - ๑๒.๑๐ นาฬิกา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ รับประทานเวลา ๑๑.๔๐ - ๑๒.๓๐ นาฬิกา

ประธานสมาคมพุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถานสระบุรี กล่าวว่า โรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนในการจัดอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนไม่เพียงพอ จึงต้องใช้เงินสนับสนุนจากสมาคมฯ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันทุกคน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง และเพื่อให้เกิดความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ

กรรมการสมาคมพุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถานสระบุรี กล่าวว่า นักเรียนโรงเรียนเอกชนเป็นเด็กไทยจึงควรได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับนักเรียนในสังกัดอื่น หากนักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคน จะเป็นการลดภาระผู้ปกครอง และสามารถนำเงินส่วนนี้ไปเสริมสมรรถนะและสื่อการเรียนการสอนให้แก่เด็กนักเรียนเพิ่มเติมได้

ผู้ปกครองท่านหนึ่ง กล่าวว่า หลังสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด 19) ผู้ปกครองได้รับผลกระทบทางการเงินทำให้ติดค้างค่าเทอม แต่โรงเรียนให้ความสำคัญกับอาหารกลางวันของนักเรียน จัดเมนูอาหารตามหลักโภชนาการ และให้นักเรียนทุกคนได้ทานอาหารฟรี จึงเป็นการลดค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองได้อย่างมาก

จึงขอสนับสนุนให้รัฐจัดสรรงบประมาณอาหารกลางวันให้นักเรียนทุกคนเพื่อความเท่าเทียม ส่วนสาเหตุที่ส่งบุตรมาเรียนที่โรงเรียนเอกชน เพราะเห็นว่าภาษาจีน และภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุตรหลานในอนาคต

นักเรียนโรงเรียนเอกชน กล่าวว่า โครงการอาหารกลางวันของรัฐเป็นโครงการที่ดี ถ้าได้รับประทานอาหารกลางวันฟรี จะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองลง และมีเงินออมไว้ต่อยอดทางการศึกษา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) และการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คณะทำงานมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนสว่างรัตนพิทยาศึกษา จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนไม่ครบทุกคน แต่ได้บริหารจัดการให้นักเรียนในโรงเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันทุกคน โดยนารายได้ส่วนอื่นมาสมทบเป็นค่าอาหารกลางวัน ได้แก่ ๑.) เงินสนับสนุนจากสมาคมฯ ๒.) รายได้จากร้านค้าสหกรณ์ ๓.) ค่าธรรมเนียมด้านอื่นที่เรียกเก็บจากผู้ปกครอง สะท้อนให้เห็นว่า หากรัฐให้การสนับสนุนค่าอาหารกลางวันให้กับนักเรียนเอกชนทุกคนโรงเรียนจะสามารถนำเงินรายได้ส่วนนี้ไปเพิ่มโภชนาการอาหารให้กับนักเรียนได้มากขึ้น (เนื่องจากปัจจุบันต้นทุนในการจัดทำอาหารสูงขึ้น) และยังสามารถนำเงินส่วนนี้ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเสริมทักษะด้านวิชาการให้กับนักเรียน ถือเป็น การเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ คณะทำงานมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า หากนักเรียนเอกชนได้รับอาหารกลางวันทุกคน ทางสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จะต้องดำเนินการให้มีระบบติดตามรายงานผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนค่าอาหารกลางวัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

ในการดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ (ประกอบด้วย หน่วยตรวจสอบภายใน ศึกษาพิเศษ ประธาน ปส.กข. จังหวัด และผู้แทนโรงเรียนเอกชน) โดยตรวจติดตามทั้งในด้านโภชนาการ แผนการดำเนินงาน และการใช้จ่ายงบประมาณการบริหารจัดการเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน

วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๖ ณ จังหวัดสมุทรสาคร

ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรสาคร กล่าวว่า โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา เปิดสอนระดับก่อนชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เป็นโรงเรียน ที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคลผู้รับใบอนุญาตได้โอนโรงเรียนให้มูลนิธิฯ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีพุทธ และจัดการเรียนการสอนโดยมีภาษาจีนกลางเป็นหลักสูตรเพิ่มเติม ปัจจุบันมีนักเรียน ๑,๐๕๔ คน ครู ๘๕ คน ตั้งอยู่บนเนื้อที่ ๑๙ ไร่ ๒ งาน มีการบริหารจัดการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชน โดยได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันจากรัฐบางส่วนสำหรับนักเรียนที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุน เป็นค่าอาหารกลางวัน ผู้ปกครองต้องออกค่าใช้จ่ายเอง ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-๑๙ (COVID - 19) (ส่งผลกระทบต่อฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง จึงมีการค้างจ่าย ค่าธรรมเนียมในช่วงที่ต้องงดจัดการเรียนการสอนกับทางโรงเรียน ทำให้โรงเรียนต้องรับภาระค่าใช้จ่าย และมีหนี้สะสมค้างชำระจำนวนมาก จึงแก้ไขปัญหาโดยการขอความช่วยเหลือจากภาคีเครือข่าย จากผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และมูลนิธิในการสนับสนุนงบประมาณสมทบโครงการอาหารกลางวัน เช่น เงินสนับสนุนการบริจาคตุดีบ เช่น ลูกชิ้นเดือนละ ๑๐๐ กิโลกรัม เนื้อไก่ ๑๐๐ กิโลกรัม สำหรับ ประกอบอาหารกลางวัน และการจัดกิจกรรมปลูกผักในสวนเกษตรของโรงเรียนเพื่อนำมาประกอบ อาหารและยังนำไปรณรงค์จัดการอาหารกลางวัน (Thai school lunch) มาใช้ในการบริหารจัดการ อาหารกลางวันตามหลักโภชนาการเช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐ

ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจังหวัดสมุทรสาคร กล่าวว่า ปัจจุบันต้นทุน วัตถุดิบในการจัดทำอาหารมีราคาสูงขึ้นส่งผลต่อราคาการจำหน่ายอาหาร ทำให้ผู้ปกครองมีภาระค่าใช้จ่าย เพิ่มขึ้น ซึ่งได้รับเสียงสะท้อนจากผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่ที่ไม่ได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน ว่ามีความต้องการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันด้วยเช่นกัน หากนักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับ งบประมาณอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคนจะมีความพึงพอใจมาก

ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจังหวัดสมุทรสาคร ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑/๑ และ**ผู้ปกครองของโรงเรียนเอกชน** ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕/๑ กล่าวเห็นด้วยกับการสนับสนุน งบประมาณอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) และการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คณะทำงานมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนบ้านแพ้ววิทยา (ที่ตั้ง) บริหารจัดการอาหารกลางวันโดยการสร้าง การมีส่วนร่วมจากเครือข่ายผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และมูลนิธิ โดยโรงเรียนดังกล่าวเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ และเป็นโรงเรียนต้นแบบในพื้นที่จังหวัด จึงได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานมาเรียน แต่จากผลกระทบของสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) ทำให้มีผู้ปกครอง จำนวนมากค้างชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่นซึ่งโรงเรียนต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่าย ดังกล่าว จนมีหนี้ค้างชำระสะสมจำนวนมาก ประกอบกับการจัดทำอาหารกลางวันจำหน่ายมีต้นทุน ค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นภาระแก่ผู้ปกครองที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน จึงเห็นควร สนับสนุนงบประมาณให้แก่ นักเรียนโรงเรียนเอกชนให้ได้รับทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ

เพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ครอง และโรงเรียนจะได้นำรายได้ในส่วนที่ต้องนำมาบริหารจัดการอาหารกลางวันไปส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเพิ่มเติมต่อไป

ทั้งนี้ คณะทำงานได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานในโรงเรียนวัดศิริมงคล อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อศึกษาการบริหารจัดการอาหารกลางวันในเชิงเปรียบเทียบระหว่างการดำเนินการของโรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชน ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวเปิดสอนระดับชั้นก่อนประถมศึกษาถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปัจจุบันมีนักเรียน ๕๗๒ คน โดยร้อยละ ๙๖ ของนักเรียนในโรงเรียนเป็นเด็กต่างด้าว เช่น พม่า มอญ และมีเด็กไทยเพียงร้อยละ ๔ ของนักเรียนในโรงเรียน แต่รัฐได้ให้การอุดหนุนค่าอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนทุกคน เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนซึ่งเป็นเด็กไทยแต่ยังได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันไม่ครบทุกคน สะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในการจัดสรรทรัพยากรของรัฐ จึงเห็นควรสนับสนุนให้รัฐจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้กับนักเรียนโรงเรียนเอกชนให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญและสร้างความเสมอภาคให้แก่เด็กไทยไม่ว่าจะเรียนในสังกัดใดก็ตาม

อนึ่ง จากการศึกษาเอกสารข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ ของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีนักเรียนต่างด้าวที่เรียนอยู่ในโรงเรียนสังกัดของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในระดับชั้นก่อนประถมศึกษาและระดับชั้นประถมศึกษาในประเทศไทย มีจำนวน ๖๖,๔๐๘ คน คิดเป็นงบประมาณที่รัฐต้องรับภาระ จำนวนประมาณ ๗๘,๙๑๓,๖๐๐ บาท ซึ่งเด็กต่างด้าวเหล่านั้นได้ติดตามบิดามารดาทำงานในภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยและแรงงานในภาคอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เมื่อประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัยแรงงานจากต่างประเทศแล้ว รัฐบาลจึงต้องจัดสวัสดิการทางการศึกษาให้กับเด็กต่างด้าวเหล่านั้นตามหลักสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา รวมถึงควรจัดสรรงบประมาณค่าอาหารกลางวันให้กับนักเรียนโรงเรียนเอกชนที่เป็นเด็กไทยด้วยเช่นกัน

จากการลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานในโรงเรียนทานตะวันไตรภาษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดการเรียนการสอน English Program และสอนภาษาจีนเสริมให้แก่เด็กนักเรียนทุกวัน เป็นโรงเรียนไม่รับเงินอุดหนุนรายบุคคลและไม่ได้รับเงินอุดหนุนค่าอาหารกลางวันจากรัฐ โดยเก็บค่าธรรมเนียมอื่น รายการค่าอาหารกลางวันและค่าอาหารว่าง ๒ มื้อ/วันจากผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองสามารถแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการแพ้อาหารของบุตรหลานได้ เช่น นม ข้าวสาลี กุ้ง ไข่ ซึ่งโรงเรียนจะจัดอาหารให้ตามความประสงค์ที่ผู้ปกครองระบุไว้ การบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนเน้นการคัดเลือกวัตถุดิบที่มีคุณภาพสูง จึงมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในด้านแม่ครัวและการจัดทำอาหารที่สูงกว่าโรงเรียนทั่วไปซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองในโรงเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดอาหารกลางวันให้แก่บุตรหลานด้วยความเอาใจใส่ พิถีพิถัน และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเป็นอย่างดี โรงเรียนจึงต้องการความคล่องตัวในการบริหารจัดการอาหารกลางวันให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของผู้ปกครอง จึงไม่ประสงค์จะขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันจากรัฐ จากการลงพื้นที่โรงเรียนทานตะวันไตรภาษาสะท้อนให้เห็นภาพของโรงเรียนเอกชนที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองได้ทุกด้าน โรงเรียนจึงสามารถระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษาได้เต็มรูปแบบ คณะทำงานจึงมีข้อเสนอแนะทางเลือกเพิ่มเติมว่ารัฐควรให้การอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่

นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน สำหรับโรงเรียนที่สามารถจัดบริการอาหารได้มีคุณภาพสูงกว่าอัตราที่รัฐจัดสรรให้ต่อหัว โรงเรียนสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมอื่น รายการอาหารกลางวันเพิ่มเติมได้ โดยรัฐเป็นผู้กำหนดเพดานอัตราค่าอาหารกลางวันที่โรงเรียนจะสามารถเรียกเก็บเพิ่มเติมได้ไว้ หากโรงเรียนใดเรียกเก็บค่าอาหารกลางวันเพิ่มเติมสูงเกินกว่าอัตราที่รัฐกำหนดจะไม่สามารถขอรับเงินอุดหนุนค่าอาหารกลางวันจากรัฐได้

การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านสื่อระบบอิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Cisco Webex Meeting)

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

ที่ประชุมได้สอบถามความเห็นในการให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงรูปแบบในการสนับสนุนการดำเนินการว่าควรเป็นอย่างไร และโรงเรียนเอกชนจะสามารถเก็บค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เพิ่มเติมได้หรือไม่

ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กล่าวว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าเด็กไทยทุกคนควรได้รับอาหารกลางวันเช่นเดียวกันไม่ว่าจะเรียนอยู่ในสังกัดใด เช่นเดียวกับการอุดหนุนเรียนฟรี ๑๕ ปี และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า โรงเรียนเอกชนยังสามารถเก็บค่าอาหารกลางวันได้อีก หากโรงเรียนสามารถจัดอาหารได้มีคุณภาพ มาตรฐานสูงตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง แต่ต้องมีการตกลงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้ชัดเจน

ผู้แทนสำนักโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีความเห็นว่า ในทางวิชาการเด็กทุกคนต้องได้รับประทานอาหาร ๓ มื้อ การรับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียน ยังเป็นการปลูกฝังวินัยในการบริโภคที่ดี ในการรับประทานอาหารให้ครบ ๕ หมู่ และกล่าวเห็นด้วยว่า เด็กไทยทุกคนทุกสังกัดควรได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและเด็กได้รับอาหารตามหลักโภชนาการอย่างครบถ้วน แต่โรงเรียนเอกชนจะต้องมีกลไกในการกำกับติดตามคุณภาพการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียน และมีการจัดทำข้อมูลเพื่อรองรับการตรวจสอบว่าเด็กมีภาวะทุพโภชนาการดีขึ้นอย่างไร

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

ที่ประชุมได้สอบถามความเห็นในการให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงรูปแบบในการสนับสนุนการดำเนินการว่าควรเป็นอย่างไรและโรงเรียนเอกชนจะสามารถเก็บค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เพิ่มเติมได้หรือไม่

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง มีความเห็นว่า หากมองในแง่ของสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญเด็กไทยทุกคนควรได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างความเสมอภาค และเท่าเทียมกัน หากโรงเรียนเอกชนเก็บเงินค่าอาหารกลางวันเพิ่มเติมจากรัฐให้การอุดหนุน ทางโรงเรียนต้องนำเสนอต่อผู้ปกครองให้ได้ว่า มีบริการการจัดอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐานสูงกว่าอัตราที่รัฐจัดสรรให้อย่างไร เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้ปกครอง เนื่องจากอัตรการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่เด็กเรียนนั้น ได้มีการคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายและโภชนาการที่เด็กจะได้รับไว้แล้ว แต่เนื่องจากในปัจจุบัน

ผู้ปกครองบางส่วนอาจไม่สะดวกหรือไม่มีเวลาในการจัดเตรียมอาหารให้กับนักเรียน หากทางโรงเรียนมีการสำรวจความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนอาจเรียกเก็บค่าอาหารเช้า หรือค่าอาหารว่างเพิ่มเติมได้

ผู้แทนสำนักงบประมาณ มีความเห็นว่า สถานศึกษาเอกชนเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและรายได้เพียงพอที่จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายอาหารกลางวัน ซึ่งรัฐได้จัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้นักเรียนทุพโภชนาการ นักเรียนยากจน และนักเรียนทุกคนในโรงเรียนการกุศล ซึ่งเป็นการอุดหนุนนักเรียนกลุ่มเป้าหมายครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของโครงการอาหารกลางวันแล้ว หากโรงเรียนเอกชนเห็นความจำเป็นที่จะขอรับการสนับสนุนค่าอาหารกลางวัน สามารถขอจากกองทุนโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาได้ ประกอบด้วยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน ฯ ได้กำหนดว่า โรงเรียนในระบบใดไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาหรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาต่ำกว่าอัตราที่พึงเรียกเก็บตามที่คำนวณได้ตามมาตรา ๓๒ เพราะเหตุเป็นโรงเรียนการกุศลหรือเพื่อให้ผู้ยากไร้ได้รับการศึกษาให้กระทรวงศึกษาธิการอุดหนุนทางการเงินและให้ความช่วยเหลือด้านอื่นเพื่อให้โรงเรียนในระบบดังกล่าวสามารถดำเนินการต่อไปได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

เป็นประเด็นที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งสำนักงบประมาณได้จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่นักเรียน ๓ กลุ่มคือนักเรียนในโรงเรียนการกุศลทุกคน นักเรียนทุพโภชนาการ นักเรียนยากจนขาดแคลน เป็นจำนวนกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน คิดเป็น ๑ ใน ๓ ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนทั้งหมด หากให้การอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่โรงเรียนเอกชนทุกคนต้องแก้ไขมาตรา ๓๕ สำหรับความคิดเห็นส่วนตัวก็มีความเห็นว่า เด็กไทยทุกคนควรได้รับอาหารกลางวันเช่นเดียวกันตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ

คณะทำงานและฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงเพิ่มเติมดังนี้

๑. เจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ กำหนดขึ้นเพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการ ให้การอุดหนุนทางการเงินและให้ความช่วยเหลือด้านอื่นแก่โรงเรียนการกุศล ซึ่งให้การสงเคราะห์เด็กด้อยโอกาสและเด็กยากไร้ให้ได้รับการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนการกุศลไม่สามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่นได้รัฐจึงให้การอุดหนุนทางกายภาพ เช่น การอุดหนุนก่อสร้างหรือซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบ รวมถึงการอุดหนุนสื่อการเรียนการสอนให้แก่โรงเรียนดังกล่าว ซึ่งเป็นการอุดหนุนไปที่โรงเรียน มิใช่การอุดหนุนไปที่นักเรียน ซึ่งไม่เกี่ยวข้อง กับหลักการการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการอาหารกลางวัน เกิดจากความตระหนักของรัฐบาลที่มุ่งแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการในเด็ก เริ่มดำเนินการในปี ๒๕๓๐ โดยในช่วงแรกเริ่มโครงการได้ให้การช่วยเหลือเด็กมีภาวะทุพโภชนาการและขาดแคลนอาหารกลางวัน ต่อมาปี ๒๕๔๔ รัฐบาลได้ถ่ายโอนภารกิจโครงการอาหารกลางวัน จากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้กับเด็กเล็กและชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น (อปท.) ดำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบนพื้นที่ราบสูง) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) (ศูนย์เลี้ยงเด็ก) ยกเว้นการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนยังคงอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่มีแผนการถ่ายโอนภารกิจ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขณะนั้นได้ให้การอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนในสังกัดต่าง ๆ ในกลุ่มเป้าหมายทุกโภชนาการ และยากจนในอัตราร้อยละ ๖๐ ของจำนวนเด็กนักเรียนทั้งหมด ต่อมาในปี ๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้เด็กนักเรียนทุกคน ตั้งแต่เด็กเล็ก เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันเต็มร้อยละ ๑๐๐ ในอัตรา ๑๓ บาทต่อคนต่อวัน จำนวน ๒๐๐ วัน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป โดยมีเหตุผลที่เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี คือ การจัดสรรงบประมาณอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนที่ทุพโภชนาการและยากจนในอัตราร้อยละ ๖๐ ของจำนวนเด็กนักเรียน ทำให้ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนในอัตราร้อยละ ๔๐ ต้องมีภาระค่าใช้จ่ายอาหารกลางวันสำหรับเด็กดังกล่าว ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือเด็กนักเรียนให้มีอาหารกลางวันรับประทานที่โรงเรียนทุกคนจะลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองและช่วยให้เด็กนักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่ดีได้รับสารอาหารเพียงพอและสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนเอกชนยังคงได้รับการอุดหนุนเฉพาะนักเรียนทุพโภชนาการและนักเรียนขาดแคลน จากความเป็นมาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในช่วงแรกเริ่มโครงการอาหารกลางวันรัฐได้ให้การอุดหนุนนักเรียนเฉพาะในกลุ่มทุพโภชนาการและยากจน ต่อมาในปี ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้นักเรียนทุกคนได้รับอาหารกลางวัน เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองและช่วยให้นักเรียนได้รับสารอาหารเพียงพอ ดังนั้น หลักการการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่เด็กของรัฐ จึงมีพัฒนาการมาถึงการให้เด็กทุกคนได้รับอาหารกลางวันอย่างเท่าเทียมกันเพื่อลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ไม่ได้จำกัดเฉพาะการให้การช่วยเหลือเด็กทุพโภชนาการและยากจนอีกต่อไป นักเรียนโรงเรียนเอกชนที่จะอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ จึงสมควรได้รับอาหารกลางวันทุกคนบนพื้นฐานของหลักการเดียวกันกับสังกัดอื่น ๆ

๓. กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ประชุมหารือร่วมกับผู้อำนวยการกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ได้ชี้แจงว่า กองทุนสามารถใช้จ่ายงบประมาณได้เฉพาะดอกผลที่เกิดจากกองทุนเพื่อจัดสรรให้กับโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินโครงการอาหารกลางวันซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว กองทุนไม่ได้จัดสรรงบประมาณเป็นรายหัวให้แก่เด็กนักเรียนแต่จัดสรรงบประมาณในลักษณะโครงการให้แก่โรงเรียนเพื่อดำเนินการ จึงเห็นด้วยในหลักการให้กระทรวงศึกษาธิการเสนอเรื่องการอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนเอกชนให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เพื่อให้เด็กไทยได้เข้าถึงอาหารและโภชนาการที่มีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำในสังคมต่อไป

ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็นว่า เด็กทุกคนเป็นทุนมนุษย์ที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคนในช่วงต้นของชีวิต ๑ - ๖ ปี เพื่อจะได้ก้าวไปเป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child - CRC) ซึ่งให้ความสำคัญแก่เด็กทุกคนเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของเด็กเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง สังคม ทรัพย์สิน หรือสถานะอื่นๆ ของเด็กหรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองทางกฎหมาย และการดำเนินการทั้งหลายต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก เพื่อให้เด็กมีสิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด และการพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม สำหรับการเก็บค่าอาหารกลางวันเพิ่มเติมจากรัฐให้การอุดหนุน เห็นควรให้โรงเรียนพิจารณาตามความต้องการรับบริการของผู้ปกครองและนักเรียนเป็นหลัก

วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

ที่ประชุมได้สอบถามความเห็นในการให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงรูปแบบในการสนับสนุนการดำเนินการว่าควรเป็นอย่างไร และโรงเรียนเอกชนจะสามารถเก็บค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เพิ่มเติมได้หรือไม่

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน มีความเห็นว่า เห็นด้วยที่จะให้เด็กไทยทุกคนได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเรียนในโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนเอกชน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต โภชนาการทางอาหารให้แก่เด็กตามหลักสิทธิมนุษยชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ โรงเรียนเอกชนสามารถเก็บเงินค่าอาหารกลางวันเพิ่มเติมจากรัฐให้การอุดหนุนให้ได้ หากเป็นความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียนที่ต้องการได้รับบริการที่สูงกว่ามาตรฐานแต่ต้องไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็น

ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความเห็นว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ การให้การสนับสนุนอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนมีหลักการที่สอดคล้องกับการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมหมวดหมายที่ ๙ ลดความยากจน สร้างโอกาสและความเสมอภาคจากครัวเรือน การพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการรอบด้าน และหมวดหมายที่ ๑๒ การพัฒนาเด็กปฐมวัยการเตรียมความพร้อมของผู้ปกครองตั้งแต่อยู่ในครรภ์ และให้ความสำคัญกับเด็กที่ควรเติบโตสมวัย ได้รับอาหารตามหลักโภชนาการ ๓ มื้อ และได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน แต่เมื่อพิจารณาสถานภาพของโรงเรียนเอกชนแล้ว โรงเรียนเอกชนเป็นกลไกสำคัญในการช่วยแบ่งเบาภาระของภาครัฐในการจัดการศึกษา ประกอบกับผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเอกชนมีฐานะปานกลางและพอจะมีศักยภาพในการจ่ายค่าธรรมเนียมให้แก่โรงเรียนการให้การสนับสนุนงบประมาณในส่วนนี้จะเป็นภาระงบประมาณในระยะยาวได้ และภาครัฐยังมีความจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือประชาชนบางกลุ่มซึ่งยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ก่อน

ผู้แทนกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันไม่ได้สนับสนุนงบประมาณในรูปแบบการอุดหนุนรายหัวนักเรียน เนื่องจากกองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมโภชนาการให้แก่เด็กนักเรียน ซึ่งที่ผ่านมากองทุนให้การสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียนทุกสังกัด รวมถึงโรงเรียนเอกชน โดยโรงเรียนจะได้รับการจัดสรรงบประมาณสูงสุดไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท/ปี/โครงการ เพื่อเพิ่มโภชนาการอาหารเช้าและอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียน

โดยจัดสรรให้โรงเรียนดำเนินโครงการทางการเกษตรเพื่อให้การจัดทำอาหารกลางวันมีคุณภาพมากขึ้น เช่น การเลี้ยงไก่ ปลูกผัก

สรุปผลการเสวนาเรื่อง “ความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนอาหารกลางวัน เพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ” เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา และระบบออนไลน์

การจัดเสวนาในครั้งนี้ มีสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ อาทิ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจากทุกภูมิภาค เข้าร่วมการเสวนา ณ อาคารรัฐสภา จำนวน ๑๕๐ คน เข้าร่วมการเสวนาผ่านระบบออนไลน์ จำนวนกว่า ๓๐๐ คน รับชมทาง Facebook Live ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) อีกจำนวนมาก

ที่ประชุมได้นำเสนอให้ทราบว่า นักเรียนเอกชนระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนขอรับเงินอุดหนุนรายบุคคลได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน คิดเป็นร้อยละ ๓๔ ของนักเรียนในโรงเรียนที่รับเงินอุดหนุนฯ ทั้งหมด (จัดสรรให้เฉพาะนักเรียนในโรงเรียนการกุศลทุกคน นักเรียนที่ประสบภาวะทุพโภชนาการ และนักเรียนยากจนขาดแคลน) ในขณะที่นักเรียนในโรงเรียนของรัฐและท้องถิ่น รวมถึงนักเรียนต่างด้าวในโรงเรียนดังกล่าว ได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคน โดยโรงเรียนเอกชนได้นำเสนอให้ทราบถึงปัญหาในการบริหารจัดการอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียน ทั้งในด้านงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอและเงื่อนไขการจัดสรรอาหารกลางวัน ซึ่งสร้างความยุ่งยากในการปฏิบัติของโรงเรียนที่ต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง

ผลจากการเสวนา มีความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกันว่า ควรให้การสนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน ตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ เพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึง สังคม ทรัพย์สิน หรือสถานะอื่น ๆ ของเด็ก หรือบิดามารดาโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้เด็กนักเรียนทุกคน ตั้งแต่เด็กเล็ก นักเรียนระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันเต็มร้อยละ ๑๐๐ เพื่อสร้างเสริมสุขอนามัยที่ดีให้แก่เด็กปฐมวัยช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง สอดคล้องกับแนวทางการอุดหนุนรายการอื่นที่นักเรียนเอกชนได้รับครบทุกคน เช่น อุดหนุนอาหารเสริม (นม) อุดหนุนเรียนฟรี ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงเห็นควรสนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน โดยกำหนดแนวทางให้มีความยืดหยุ่น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และสามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักเรียนและผู้ปกครองได้ ดังต่อไปนี้

(๑) รัฐจัดสรรงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน

(๒) นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคนแบบมีเงื่อนไข หากผู้ปกครองและนักเรียนโรงเรียนเอกชนใดมีความประสงค์จะให้โรงเรียนจัดบริการอาหารที่มีมาตรฐานสูงกว่าที่รัฐจัดสรรให้ โรงเรียนเอกชนสามารถระดมทรัพยากรเพิ่มเติมได้ เช่น อาหารเข้าอาหารว่าง เป็นต้น

(๓) นักเรียนโรงเรียนเอกชนไม่ขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน (เป็นข้อตกลงของผู้ปกครอง, คณะกรรมการสถานศึกษา) เช่น โรงเรียนนานาชาติ เป็นต้น

สำหรับแนวทางการดำเนินการต่อไป จะนำเสนอผลการศึกษาต่อวุฒิสภา เพื่อนำเสนอรัฐบาล มอบหมายหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สามารถพิจารณาดำเนินการเสนอคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ (๑) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน ฯ เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๓.๔ ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวัน (Google Form)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวัน ได้ผลการตอบแบบสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๖๘๖ ฉบับ จากนักเรียน จำนวน ๒๖,๔๘๒ ฉบับ และจากผู้ปกครอง จำนวน ๒๓,๘๓๓ ฉบับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๑ ประเภทโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนสามัญศึกษาทั่วไปที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล (รับเงินอุดหนุนร้อยละ ๗๐ - ๘๕)	๖๐๗	๘๘.๔๘
โรงเรียนการกุศล (รับเงินอุดหนุนร้อยละ ๑๐๐)	๗๙	๑๑.๕๒
รวม	๖๘๖	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๑ พบว่า โรงเรียนที่ตอบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวัน จำนวนทั้งสิ้น ๖๘๖ โรงเรียน เป็นโรงเรียนสามัญศึกษาทั่วไปที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล (รับเงินอุดหนุนร้อยละ ๗๐ - ๘๕) จำนวน ๖๐๗ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๔๘ และเป็นโรงเรียนการกุศล (รับเงินอุดหนุนร้อยละ ๑๐๐) จำนวน ๗๙ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๒

ตารางที่ ๒ ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวัน

ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวัน	จำนวน	ร้อยละ
ร้อยละ ๐ - ๒๐.๐๐	๑๔๔	๒๓.๗๒
ร้อยละ ๒๐.๐๑ - ๔๐.๐๐	๕๐	๘.๒๔
ร้อยละ ๔๐.๐๑ - ๖๐.๐๐	๕๖	๘.๒๓
ร้อยละ ๖๐.๐๑ - ๘๐.๐๐	๑๐๐	๑๖.๔๗
ร้อยละ ๘๐.๐๑ - ๑๐๐.๐๐	๒๕๗	๔๒.๓๔
รวม	๖๐๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๒ พบว่า ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนสามัญศึกษาทั่วไปที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคล (รับเงินอุดหนุนร้อยละ ๗๐ - ๘๕) ส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวัน ระหว่างร้อยละ ๘๐.๐๑ - ๑๐๐.๐๐ จำนวน ๒๕๗ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๓๔ รองลงมา คือ ระหว่างร้อยละ ๐ - ๒๐.๐๐ จำนวน ๑๔๔ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๗๒ และระหว่างร้อยละ ๖๐.๐๑ - ๘๐.๐๐ จำนวน ๑๐๐ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๔๗

ตารางที่ ๓ วิธีการบริหารจัดการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุนในกรณีที่โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนไม่ครบทุกคน

วิธีการบริหารจัดการ	จำนวน	ร้อยละ
ให้นักเรียนนำอาหารมารับประทานเอง	๑๓๐	๓๗.๙๐
โรงเรียนเก็บค่าอาหารกลางวันจากผู้ปกครอง/จำหน่ายอาหารกลางวันให้แก่ักเรียน	๒๐๗	๖๐.๓๕
ให้ทุนอาหารกลางวัน	๘๓	๒๔.๒๐
อื่นๆ เช่น แจกให้นักเรียนได้รับอาหารกลางวันทุกคน บริหารจัดการงบประมาณของโรงเรียน เป็นต้น	๖๐	๑๗.๔๙
รวม	๓๕๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๓ พบว่า วิธีการบริหารจัดการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุน ในกรณีที่โรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนไม่ครบทุกคน ส่วนใหญ่โรงเรียนเก็บค่าอาหารกลางวันจากผู้ปกครอง/จำหน่ายอาหารกลางวันให้แก่ักเรียน จำนวน ๒๐๗ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๓๕ รองลงมา คือ ให้นักเรียนนำอาหารมารับประทานเอง จำนวน ๑๓๐ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙๐ และให้ทุนอาหารกลางวัน จำนวน ๘๓ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒๐

ตารางที่ ๔ ปัญหาในการบริหารจัดการในกรณีที่นักเรียนในโรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนค่าอาหารกลางวันไม่ครบทุกคน

ปัญหาในการบริหารจัดการ	จำนวน	ร้อยละ
เกิดความเหลื่อมล้ำ	๒๑	๗.๗๘
ผู้ปกครองไม่เข้าใจ	๔๐	๑๔.๘๑
การบริหารงบประมาณ	๑๗๙	๖๖.๓๐
อื่นๆ	๓๐	๑๑.๑๑
รวม	๒๗๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔ พบว่า ปัญหาในการบริหารจัดการในกรณีที่นักเรียนในโรงเรียนได้รับเงินอุดหนุน ค่าอาหารกลางวันไม่ครบทุกคน ส่วนใหญ่เกิดปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ จำนวน ๑๗๙ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๓๐ รองลงมา คือ ผู้ปกครองไม่เข้าใจ จำนวน ๔๐ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๑ และเกิดความเหลื่อมล้ำ จำนวน ๒๑ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๘

ตารางที่ ๕ ปัญหาต่อการบริหารจัดการอาหารกลางวันในโรงเรียนเอกชน

ปัญหาต่อการบริหารจัดการอาหารกลางวัน	จำนวน	ร้อยละ
ประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันของนักเรียนที่เกี่ยวข้อง เช่น การยื่นคำขอ การจัดทำแผนการใช้จ่าย การเบิกจ่าย การรายงานผล	๑๒๓	๓๖.๗๒
ขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินการ เช่น วิธีการจัดหาอาหารกลางวัน การกำกับติดตามของรัฐ	๑๐๓	๓๐.๗๕
การบริหารจัดการและการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียนที่ไม่ได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน	๑๙๙	๕๙.๔๐
ความเหลื่อมล้ำในการจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนของรัฐกับเอกชน	๒๙๗	๘๘.๖๖
รวม	๓๓๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๕ พบว่าปัญหาต่อการบริหารจัดการอาหารกลางวันในโรงเรียนเอกชน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำในการจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนของรัฐกับเอกชน จำนวน ๒๙๗ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๖๖ รองลงมา คือ การบริหารจัดการและการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียนที่ไม่ได้รับการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๙๙ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๔๐ และ ประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันของนักเรียนที่เกี่ยวข้อง เช่น การยื่นคำขอ การจัดทำแผนการใช้จ่าย การเบิกจ่าย การรายงานผล จำนวน ๑๒๓ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๗๒

ตารางที่ ๖ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของโรงเรียนเอกชน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	จำนวน	ร้อยละ
รัฐควรให้การสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน เช่นเดียวกับนักเรียนในสังกัดอื่นๆ	๖๘๖	๑๐๐
เห็นด้วย	๖๘๓	๙๙.๕๖
ไม่เห็นด้วย	๓	๐.๔๔
รัฐควรปรับเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนทุกสังกัด เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับอาหารที่มีคุณภาพสูงขึ้น	๖๘๖	๑๐๐
เห็นด้วย	๖๘๔	๙๙.๗๑
ไม่เห็นด้วย	๒	๐.๒๙

จากตารางที่ ๖ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ เห็นด้วย กับการที่รัฐควรให้การสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนในสังกัดอื่น ๆ จำนวน ๖๘๓ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๕๖ และเห็นด้วยกับการที่รัฐควรปรับเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนทุกสังกัดเพื่อให้ นักเรียนได้รับอาหารที่มีคุณภาพสูงขึ้น จำนวน ๖๘๔ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๗๑

ตารางที่ ๗ การรับประทานอาหารของนักเรียน

การรับประทานอาหาร	จำนวน	ร้อยละ
การรับประทานอาหารเช้า	๒๖,๔๘๒	๑๐๐.๐๐
รับประทาน	๒๕,๘๗๗	๙๗.๗๒
ไม่ได้รับประทาน	๖๐๕	๒.๒๘
การรับประทานอาหารกลางวัน	๒๖,๔๘๒	๑๐๐.๐๐
รับประทานอาหารกลางวันที่โรงเรียนจากเงินอุดหนุนจากรัฐ	๑๔,๒๘๖	๕๓.๙๕
รับประทานอาหารกลางวันที่โรงเรียนจากผู้ปกครองจ่ายค่าธรรมเนียม	๕,๓๗๙	๒๐.๓๑
รับประทานอาหารกลางวันที่โรงเรียนจากการได้รับทุนจากโรงเรียน/หน่วยงานภายนอก	๙๐๐	๓.๔๐
จัดเตรียมอาหารจากบ้านมารับประทานเอง	๑,๘๘๔	๗.๑๑
ซื้ออาหารกลางวันจากโรงเรียนหรือร้านค้า	๓,๘๑๑	๑๔.๓๙
โรงเรียนจัดให้ฟรี	๒๒๒	๐.๘๔
การรับประทานอาหารเย็น	๒๖,๔๘๒	๑๐๐.๐๐
รับประทาน	๒๖,๒๗๘	๙๙.๒๓
ไม่ได้รับประทาน	๒๐๔	๐.๗๗
การรับประทานอาหารครบ ๓ มื้อ ภายใน ๑ วัน	๒๖,๔๘๒	๑๐๐.๐๐
ครบ	๒๕,๗๗๕	๙๗.๓๓
ไม่ครบ	๗๐๗	๒.๖๗
การได้รับอาหารครบ ๕ หมู่ ภายใน ๑ วัน	๒๖,๔๘๒	๑๐๐.๐๐
ครบ	๒๔,๐๐๔	๙๐.๖๔
ไม่ครบ	๒,๔๗๘	๙.๓๖
ความต้องการรับประทานทานอาหารกลางวันฟรี	๒๖,๔๘๒	๑๐๐.๐๐
ต้องการ	๒๖,๔๘๒	๑๐๐.๐๐
ไม่ต้องการ	-	-

จากตารางที่ ๗ การรับประทานอาหารเช้าของนักเรียน พบว่า การรับประทานอาหารเช้า นักเรียนส่วนใหญ่รับประทานอาหารเช้า จำนวน ๒๕,๘๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๗๒ การรับประทานอาหารกลางวัน ส่วนใหญ่นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันที่โรงเรียนจากเงินอุดหนุนจากรัฐ จำนวน ๑๔,๒๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๙๕ รองลงมา คือ รับประทานอาหารกลางวันที่โรงเรียนจากผู้ปกครองจ่ายค่าธรรมเนียมนักเรียน จำนวน ๕,๓๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓๑ และซื้ออาหารกลางวันจากโรงเรียนหรือร้านค้า จำนวน ๓,๘๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๙ การรับประทานอาหารเช้า นักเรียนส่วนใหญ่รับประทานอาหารเช้า จำนวน ๒๖,๒๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๒๓ การรับประทานอาหารเช้าครบ ๓ มื้อภายใน ๑ วัน นักเรียนส่วนใหญ่รับประทานอาหารเช้าครบ ๓ มื้อ จำนวน ๒๕,๗๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๓๓ การได้รับอาหารเช้าครบ ๕ หมู่ ภายใน ๑ วัน นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับอาหารเช้าครบ ๕ หมู่ จำนวน ๒๔,๐๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๖๔ ความต้องการได้รับประทานอาหารกลางวันฟรีของนักเรียน ทุกคนต้องการได้รับประทานอาหารกลางวันฟรี

ตารางที่ ๘ การรับประทานอาหารเช้าของบุตรหลาน

การรับประทานอาหารเช้ากลางวันของบุตรหลาน	จำนวน	ร้อยละ
รับประทานอาหารเช้ากลางวันที่โรงเรียนจากเงินอุดหนุนจากรัฐ	๑๓,๑๐๕	๕๔.๙๙
รับประทานอาหารเช้ากลางวันที่โรงเรียนจากผู้ปกครองจ่ายค่าธรรมเนียมนักเรียน	๕,๒๔๐	๒๑.๙๙
รับประทานอาหารเช้ากลางวันที่โรงเรียนจากการได้รับทุนจากโรงเรียน/ หน่วยงานภายนอก	๗๒๐	๓.๐๒
จัดเตรียมอาหารจากบ้านมารับประทานเอง	๑,๙๐๕	๗.๙๙
ซื้ออาหารกลางวันจากโรงเรียนหรือร้านค้า	๒,๖๒๖	๑๑.๐๙
โรงเรียนจัดให้ฟรี	๒๓๗	๐.๙๙
รวม	๒๓,๘๓๓	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๘ การรับประทานอาหารเช้ากลางวันบุตรหลานตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่บุตรหลานรับประทานอาหารเช้ากลางวันที่โรงเรียนจากเงินอุดหนุนจากรัฐ จำนวน ๑๓,๑๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๙๙ รองลงมา คือ รับประทานอาหารเช้ากลางวันที่โรงเรียนจากผู้ปกครองจ่ายค่าธรรมเนียมนักเรียน จำนวน ๕,๒๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙๙ และซื้ออาหารกลางวันจากโรงเรียนหรือร้านค้า จำนวน ๒,๖๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๙

ตารางที่ ๙ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครอง

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รัฐควรให้โอกาสเด็กไทยทุกคนเข้าถึงบริการของรัฐตามสิทธิขั้นพื้นฐาน	๒๓,๘๓๓	๑๐๐	-	-
การให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนได้รับเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวันเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มาหลายปี	๒๓,๘๓๓	๑๐๐	-	-
หากรัฐให้การอุดหนุนค่าอาหารกลางวันแก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนจะทำให้เด็กนักเรียนมีความสุขอนามัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	๒๓,๘๒๒	๙๙.๙๕	๑๑	๐.๐๕
ผู้ปกครองเลือกเรียนโรงเรียนเอกชนเพราะอยากได้การศึกษาที่มีคุณภาพที่ดีกว่า	๒๓,๘๐๑	๙๙.๘๗	๓๒	๐.๑๓
รัฐควรให้การอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันแก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนเช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐรวมถึงเด็กนักเรียนที่ไม่มีสัญชาติไทย	๒๓,๘๓๓	๑๐๐	-	-

จากตารางที่ ๙ พบว่า ผู้ปกครองทุกคน เห็นด้วย กับการที่รัฐควรให้โอกาสเด็กไทยทุกคนเข้าถึงบริการของรัฐตามสิทธิขั้นพื้นฐาน การให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนได้รับเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวัน เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มาหลายปี และรัฐควรให้การอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันแก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนเช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐรวมถึงเด็กนักเรียนที่ไม่มีสัญชาติไทย และผู้ปกครองส่วนใหญ่ เห็นด้วย กับการที่หากรัฐให้การอุดหนุนค่าอาหารกลางวันแก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนจะทำให้เด็กนักเรียนมีความสุขอนามัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จำนวน ๒๓,๘๒๒ โรง คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๕ และส่วนใหญ่ เห็นด้วย กับการที่รัฐควรให้การอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันแก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนเช่นเดียวกับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐรวมถึงเด็กนักเรียนที่ไม่มีสัญชาติไทย จำนวน ๒๓,๘๐๑ โรง คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๘๗

บทที่ ๔ สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้คณะอนุกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ และการศึกษาเอกชน ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในการขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันเพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๔.๑ สรุป

จากผลการศึกษาโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) และการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขอรับการสนับสนุนอาหารกลางวันจากโรงเรียน ผู้ปกครองและนักเรียนผ่าน (Google Form) พบว่าโรงเรียนเอกชน ผู้ปกครองและนักเรียนมีความต้องการจำเป็นที่จะได้รับการสนับสนุนอาหารกลางวันจากภาครัฐ เช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนโรงเรียนเอกชนซึ่งเป็นเด็กไทยได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันมีสุขภาพอนามัยที่ดีได้รับสารอาหารเพียงพอและสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งยังช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองและช่วยแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการอาหารกลางวันในโรงเรียนเอกชน ซึ่งโรงเรียนเอกชนที่รับเงินอุดหนุนรายบุคคลส่วนใหญ่พยายามจัดอาหารให้นักเรียนได้รับประทานฟรีทุกคน โดยจะนำรายได้ส่วนอื่นมาสมทบเป็นค่าอาหารกลางวัน หากรัฐให้การสนับสนุนงบประมาณดังกล่าว โรงเรียนเอกชนจะสามารถนำเงินส่วนนี้ไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเสริมทักษะด้านวิชาการให้กับนักเรียนเพิ่มขึ้นนับเป็นการช่วยสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับเด็กไทยที่เรียนในโรงเรียนเอกชนให้ได้รับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายที่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล และยังเป็นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาตามหลักหุ้นส่วนการศึกษาระหว่างรัฐและเอกชน (Public - Private Partnerships in Education : PPPs) ซึ่งจะช่วยให้รัฐประหยัดงบประมาณในการจัดการศึกษา สามารถเลือกผู้จัดการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ได้ และยังเป็นการใช้ประโยชน์จากทักษะและความชำนาญเฉพาะของโรงเรียนเอกชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดอีกด้วย

ผู้ศึกษามีความคิดเห็นเป็นแนวทางเดียวกันว่า การสนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคน ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการไว้ ๓ แนวทาง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีความยืดหยุ่น และสามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักเรียนและผู้ปกครองในโรงเรียนเอกชนได้ ดังต่อไปนี้

แนวทางที่ ๑ นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันทุกคน

แนวทางที่ ๒ โรงเรียนเอกชนสามารถระดมทรัพยากรเพิ่มเติมได้ในกรณี จัดอาหารเช้าหรืออาหารว่าง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการสถานศึกษานั้น ๆ

แนวทางที่ ๓ นักเรียนโรงเรียนเอกชนที่ไม่ขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการสถานศึกษานั้น ๆ

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

๔.๒.๑ ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแนวทางอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้แก่โรงเรียนโรงเรียนเอกชนทุกคนเช่นเดียวกับนักเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำโดยนำผลการศึกษานี้ไปประกอบการพิจารณา

๔.๒.๒ โรงเรียนเอกชนที่ได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าอาหารกลางวันให้นำระบบการติดตามประเมินผลทางด้านโภชนาการตามโปรแกรม Thai School Lunch มาใช้ในการบริหารจัดการอาหารกลางวันเช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการอาหารกลางวันที่มีประสิทธิภาพ มีการติดตามประเมินผลทางด้านโภชนาการและควรเปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะได้

บรรณานุกรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมเอกชน เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการอุดหนุน
เป็นค่าอาหารกลางวันของนักเรียน พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาคผนวก

ภาคผนวกประมวลภาพการศึกษาดูงานและการประชุม
การสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๑
เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนรักภาษา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

การสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๒
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๕
ณ โรงเรียนสว่างรัตนพิทยาศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

การสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๓

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๖

ณ โรงเรียนบ้านแพ้ววิทยา (ตี่ตง) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

การสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๔
เมื่อวันพุธที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
ณ โรงเรียนบริบูรณ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๕
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
ณ โรงเรียนพรศิริกุล อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

การสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๖
เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖
ณ โรงเรียนอนุบาลน้องหญิง อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

การเสวนาเรื่อง “ความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนเอกชน
ในการขอรับเงินอุดหนุนอาหารกลางวัน เพื่อความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ”
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔
อาคารรัฐสภา และระบบออนไลน์

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๐ ๒๕๖๑ ๙๔๑๕, ๐ ๒๕๖๑ ๙๔๓๒, ๐ ๒๕๖๑ ๙๔๓๕

